STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A ORAȘULUI REZINA RAIONUL REZINA (2022-2029)

APROBAT PRIN DECIZIA

CONSILIULUI ORĂȘENESC REZINA

NR___/_____

CUPRINS:

ABREVIERI..... 3
INTRODUCERE 4
1. PROCESUL DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE 9
1.1 Inițierea procesului de planificare.....9
1.2 Înființarea echipei de planificare.....10
1.3 Concordanța strategiilor de dezvoltare regională cu cea locală.....11
II. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII.....12
2.1 Date Generale.....12
2.2. *Repere istorice*.....13
2.3 Analiza situației demografice 15
2.4 Resurse umane.....17
2.5 Fondul locativ......17
2.6 Așezarea geografică 19
2.7 Mediul înconjurător.....20
2.7.1 Clima 22
2.7.2 Flora și fauna.....22
2.7.3 Solurile.....24
2.7.4 Resursele de apă.....24
2.8. Infrastructura transportului.....25
2.9 Aspecte tehnico-edilitare.....26
2.9.1 Energia 26
2.9.2 Alimentarea cu gaze naturale.... 27
2.9.3 Alimentarea cu apă și canalizare.....28
2.9.4 Managementul deșeurilor.....29
2.9.5 Telecomunicații 30
2.10 Capacitatea instituțională 31
2.11 Domeniul Economie 35
2.12 Domeniul Educație.....37
2.11 Domeniul Sănătate 42
2.12 Domeniul Cultură, turism și sport.....44
III. ANALIZA SWOT.....54
3.1. Analiza infrastructurii de utilități 54
3.2. Analiza capacității instituționale.....55
3.3. Analiza economiei locale.....56
3.4. Analiza edificiilor sociale.....57

IV. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI 58
4.1. Viziunea....58
4.2. Misiunea....58
4.3. Valorile Strategice 59
4.4. Obiectivele Strategice....60
V. STABILIREA ȘI REALIZAREA OBIECTIVELOR....64
VI. MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE....69
6.1. Cadrul instituțional de monitorizare....69
6.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare....71
VII. PLANUL DE ACȚIUNI A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE....72
7.1. Considerațiunile generale....72
VIII. IMPACTUL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE....80
8.1. Infrastructura....80
8.2. Mediul economic....80
8.3. Social, cultural și economic....80
8.4. Turism....81

ABREVIERI:

APL	Administraţia Publică Locală
ADR	Agenţia de Dezvoltare Regională
AEÎ	Asociaţia de Economii şi Împrumut
AEE	Agenţia pentru Eficienţă Energetică
BS	Bugetul de Stat
BL	Bugetul Local
BR	Buget Raional
CIS	Comisia pentru Implementarea a Strategiei
IMM	Întreprinderi mici şi mijlocii
IDEP	Institutul de Dezvoltare şi Expertiză a Proiectelor
EP	Echipa de planificare
GŢ	Gospodărie Ţărănească
FEN	Fondul Ecologic Naţional
FEE	Fondul pentru Eficienţă Energetică din Moldova
FISM	Fondul de Investiţii Sociale din Moldova
FMF	Federaţia Moldovenească de Fotbal
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
FRN	Fondul Rutier Naţional
MEC	Ministerul Economiei şi Comerţului
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
ONG	Organizaţii non-guvernamentale
PPP	Parteneriat Public Privat
PM	Punct Medical
CS	Centru de Sănătate
RDN	Regiunea de Dezvoltare Nord
RDC	Regiunea de Dezvoltare Centru
RDS	Regiunea de Dezvoltare Sud
RM	Republica Moldova
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SA	Societate pe Acţiuni
UE	Uniunea Europeană
OMF	Oficiul Medicilor de Familie
CE	Consiliul Europei
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Cultură și Știință

Introducere

"Calitatea şi rezultatele oricărui proces depind, în cea mai mare parte, de corectitudinea stabilirii obiectivelor de identificare şi delegarea corectă a responsabilităţilor şi a angajamentelor, corelate cu metodele şi resursele disponibile sau potenţiale."

Trasarea unei strategii de dezvoltare socio-economică reprezintă primul pas spre progres, deoarece acest document stabilește dezvoltarea locală drept o prioritate și stimulează procesul de evoluție. Planificarea strategică clarifică direcţiile şi domeniile spre care se orientează efortul comun de dezvoltare al comunităţii, atât pe termen mediu, cât şi pe termen lung.

Principiile de bază care au stat la baza elaborării acestei strategii sunt următoarele:

- **Principiul realităţii.** Această strategie prezintă potenţialul, vorbește despre etapa de dezvoltare şi specifică baza de plecare în cadrul procesului de dezvoltare durabilă;
- **Principiul continuităţii şi sustenabilităţii.** Programul va fi îmbunătăţit continuu și după adoptarea acestuia de către primărie, pentru a reflecta necesitățile orașului Rezina;
- **Principiul cunoaşterii caracteristicilor locale.** Strategia a fost elaborată în urma unei analize atente a trăsăturilor specifice a orașului Rezina.
- **Principiul armonizării**. Strategia este elaborată în concordanţă cu obiectivele de dezvoltare existente la nivelul Uniunii Europene.

Existența unei strategii concrete de dezvoltare și implementarea ei treptată duce la o creștere simțitoare a calității vieții și la reducerea disparității rural-urbane, atât de vizibilă în prezent. Deoarece în cadrul raionului Rezina și la nivel local există discrepanțe în ce privește nivelul de trai, este necesară o strategie care să unifice populația și să genereze dezvoltarea în ansamblu, pentru ca să existe armonie și prosperitate în toate privințele.

Un alt aspect important al strategiilor de dezvoltare este că astfel, comunitatea poate atrage proiecte naționale și europene de finanțare și asistență. Aceste proiecte reprezintă o oportunitate de dezvoltare în ritm rapid, lucru de care comunitatea are nevoie pentru a-și atinge obiectivele de propuse.

Utilitatea elaborării Strategiei de Dezvoltare este susţinută de argumente, care în esenţă vizează:

Utilizarea resurselor umane

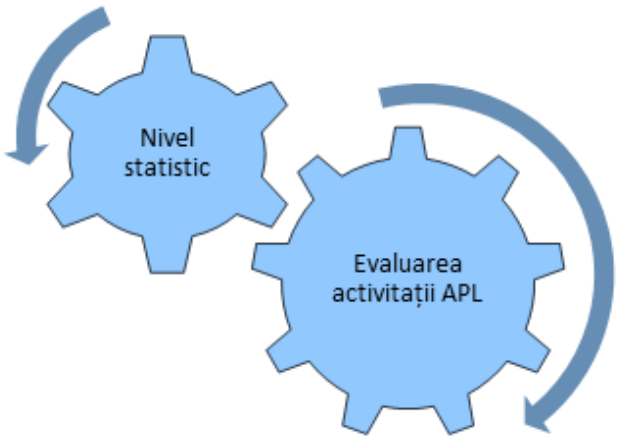
• Utilizarea resurselor umane şi logistice existente - elaborarea unei strategii de dezvoltare locală contribuie pe termen mediu şi lung la gestionarea mai eficientă a resurselor locale (resurse umane, financiare, logistice etc.), permiţând mobilizarea la cote superioare a acestora în vederea atingerii obiectivelor propuse în cadrul strategiei de dezvoltare.

Planificarea

•Existenţa unei strategii de dezvoltare – care creează/facilitează obţinerea resurselor financiare ce susţin procesele de dezvoltare la nivel local. Strategia clarifică pentru toţi factorii implicaţi în programele de ajustare sau dezvoltare socială, care sunt obiectivele urmărite de autorităţile locale, rolul strategiei de dezvoltare fiind acela de a modifica optica elaborării unor planuri conjuncturale prin care se urmăreşte elaborarea planurilor de "supravieţuire imediată" (satisfacerea unor nevoi imediate). Această perspectivă imediată trebuie înlocuită cu perspectiva dezvoltării strategice.

Prin urmare, scopul acestei lucrări este de a realiza o analiză desfășurată, în vederea identificării principalelor probleme cu care se confruntă localitatea, precum şi definirea unei strategii de dezvoltare rurală. Diagnoza localității a fost realizată pe mai multe nivele:

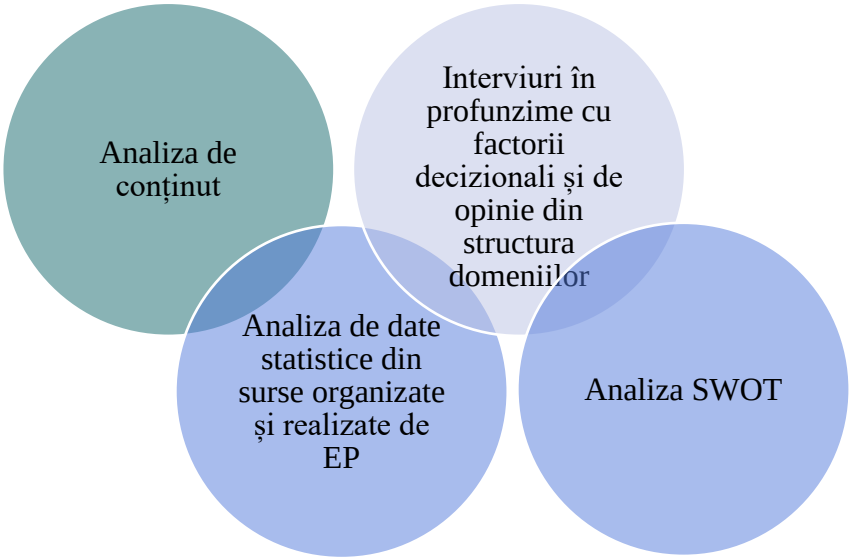

Strategia de Dezvoltare a orașului Rezina, reprezintă un document cuprinzător, care reflectă valorile comunităţii locale şi stabileşte obiectivele de dezvoltare, ce trebuie realizate. Documentul prezintă viziunea asupra viitorului orașului și indică direcţiile principale de dezvoltare, printr-o succesiune de proiecte, ce se vor concretiza într-o listă finală de acţiuni concrete și măsurabile.

De asemenea, Strategia de Dezvoltare reprezintă principalul instrument de lucru al orașului Rezina, care va orienta gândirea, decizia şi acţiunea către obiectivele superioare sau către premisele obiectivelor. Contextul ales pentru elaborarea Strategiei de dezvoltare este definit de aplicarea modelelor europene de dezvoltare socială, economică şi de mediu şi opţiunea faţă de modelul de dezvoltare durabilă.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunităţii locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acţiuni și activități, pentru ca într-un final Strategia de Dezvoltare Socio-Economică să se alinieze la așteptările locuitorilor. Importanţa întrunirii aspiraţiilor băștinașilor este bazată atât pe certitudinea implicării viitoare a comunităţii în implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală, cât şi de posibilitatea asumării depline şi conştiente a acesteia.

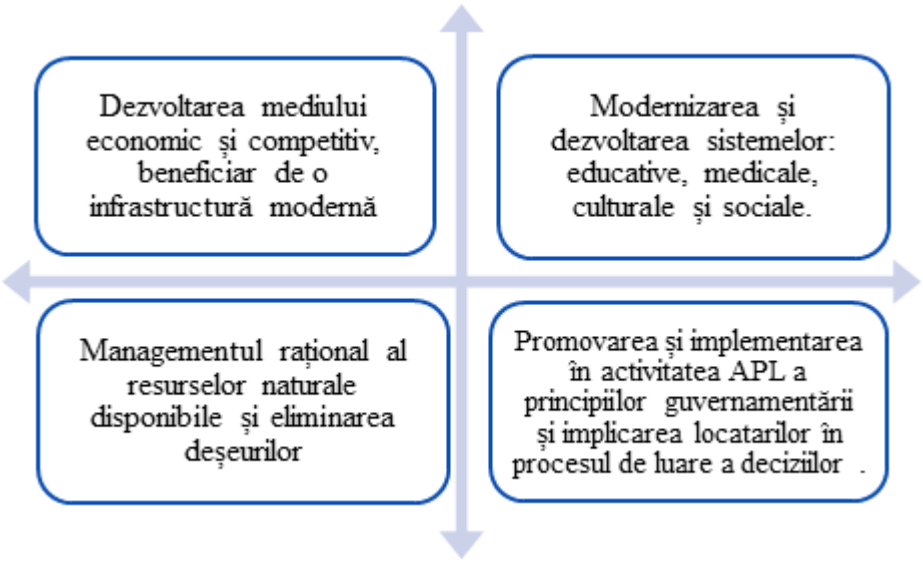
Metodologic, prezenta strategie are la bază şi se fundamentează pe următoarele instrumente şi proceduri de lucru:

Un instrument important în realizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică este Analiza SWOT, prin care sunt determinate **Punctele forte** (Strengths), **Punctele slabe** (Weaknesses), **Oportunităţile** (Opportunities) şi **Ameninţările** (Threats).

În baza rezultatelor obţinute şi a analizei tendinţelor de dezvoltare, au fost elaborate recomandările pentru dezvoltarea socio-economică a orașului Rezina. Acestea sunt în formă de obiective, programe și acţiuni/proiecte pentru o perioadă de 7 ani. Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Strategia de Dezvoltare Socio-Economică, Consiliul orașului Rezina îşi va concentra activitatea în următoarele direcţii:

Responsabili de implementarea strategiei de acţiuni sunt Primăria şi Consiliul orașului Rezina, precum şi instituţiile administrative locale de profil (educaţie, sănătate etc.). Strategia de acţiuni, ca instrument de planificare şi implementare, conţine un set de politici sectoriale pe domenii de activitate, ce se aplică într-un termen determinat, în scopul

realizării obiectivelor generale, fixate în strategia de dezvoltare socio-economică a localităţii.

Periodic, Strategia de Dezvoltare Socio-Economică va fi revizuită ținându-se cont de evoluţia macroeconomică la nivel naţional, starea economiei de la nivelul municipal şi cel local, precum şi de opiniile comunităţii locale cu privire la implementarea acesteia.

Strategia este corelată cu cele mai importante documente strategice naţionale, sectoriale și regionale.

- Strategia Naţională de Dezvoltare Moldova 2020;
- Strategia Naţională de Dezvoltare Regională 2016 – 2020;
- Strategia Sectorială de Dezvoltare pentru anii 2014 – 2020 *„Educaţia – 2020”;*
- Strategia naţională de sănătate publică pentru anii 2014-2020;
- Strategia de alimentare cu apă şi sanitaţie pentru anii 2014 – 2028;
- Strategia de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova, pentru anii 2013 – 2027;
- Strategia de dezvoltare a turismului "Turism 2020";
- Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2016-2020;
- Programul regional sectorial în domeniul alimentării cu apă şi canalizare din Regiunea de Dezvoltare Nord;
- Programul regional sectorial în domeniul managementului deşeurilor solide din Regiunea de Dezvoltare Nord;

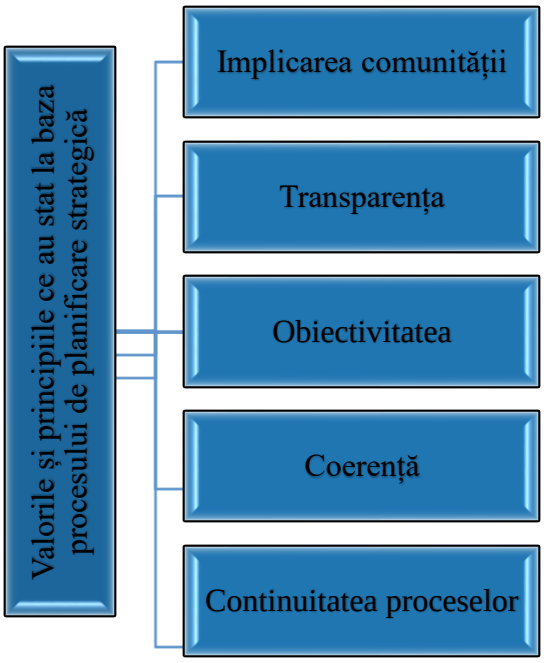
I. PROCESUL DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ

1.1. Iniţierea procesului de planificare

Orașul Rezina are nevoie de crearea şi promovare unei viziuni strategice în ceea ce priveşte dezvoltarea sa pe plan socio-economic. Lipsa unei viziuni fundamentale duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunităţi şi se pot consuma irațional resurse valoroase. Experienţa internațională a arătat că proiectele şi programele operaţionale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru închegat şi când există o coordonare clară și bine organizată.

Deci, planificarea strategică are drept scop principal definirea reperelor de dezvoltare pe o perioadă de 7 ani. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unor analize preliminare a situației de facto, stabilirea unei viziunii clare asupra dezvoltării orașului Rezina, analiza sectorială a domeniilor cu o importanță strategică şi, la final, elaborarea documentului strategic propriu-zis.

Valorile și principiile ce au stat la baza procesului de panificare strategică au fost:

1.2. Înființarea echipei de planificare

Factorul esențial în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a orașului. Inițierea procesului de planificare strategică a început după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanţă, urmată cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de "ConsilPrim"

Facilitatorul a explicat importanţa elaborării planului, paşii de urmat, metode şi tehnici de abordare a comunităţilor, precum și metode de analiză ale comunităţii. Aceste cunoștințe sunt esențiale în identificarea necesităţilor localității și stabilirea domeniilor pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Socio-economică a orașului Rezina. Au fost expuse metodele de consultare a comunităţii: workshop-uri, metoda discuţiei, ședință de analiză, chestionare.

Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor, iar procesul de consultare a comunității prin interviu a durat 3 săptămâni, după care a urmat şedinţa de analiză şi interpretarea cercetării efectuate. Pentru a da rezultate, planificarea strategică trebuie însoţită de promovarea la nivelul administraţiei publice locale a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice şi să speculeze oportunităţile apărute în beneficiul orașului Rezina.

Echipa de planificare socio-economică a orașului Rezinna a fost constituită pe baza propunerilor APL care au nominalizat persoanele investite cu încredere pentru a-i reprezenta şi a transmite problemele pe care aceștia le resimt şi doresc a fi rezolvate, în vederea îmbunătăţirii vieţii şi dezvoltării durabile a orașului Rezina. Membrii EP au fost selectaţi astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic. La înființarea EP s-a ţinut cont de voinţa fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a orașului.

1.3. Concordanța strategiilor de dezvoltare regională cu cea locală

La elaborarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina s-a ţinut cont de prevederile din Strategia Naţională de Dezvoltare "Moldova 2020", aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, precum și de Programele de dezvoltare a raionului Rezina, Programul Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Centru, Strategia reformei cadrului de reglementare a activităţii de întreprinzător (2016-2021), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Centru și alte documente de politici relevante.

APL a participat la toate întrunirile ce au vizat stabilirea priorităţilor, obiectivelor pe termen mediu şi lung în vederea definirii planului strategic de acţiuni de dezvoltare socio-economică durabilă a orașului Rezina. Nemijlocit orașul Rezina este identificată în programele de dezvoltare ale raionului la compartimente precum: creşterea competitivităţii producţiei locale, diversificarea producției agricole, dezvoltarea turismului, renovarea reţelelor de drumuri locale și salubrizarea teritoriului.

Avantajele concordanţei Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina cu strategiile sus menţionate se vor materializa în posibilitatea accesării mai multor surse de finanţare pentru infrastructura publică de utilităţi (apă potabilă, sistemul de canalizare, infrastructura drumurilor, etc.), dar și prin creşterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BL, BEI, Comisiile UE ș.a.).

II. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII

2.1. Date generale

Rezina este oraș în Republica Moldova, centrul administrativ al raionului cu acelaşi nume. Suprafaţa construită a oraşului constituie circa 4.83 kilometri pătraţi, avînd un perimetru de 12.96 km. În subordinea administrativă a orașului Rezina se află satele Boşerniţa, Ciorna şi Stohnaia. Oraşul Rezina, reşedinţa raionului cu acelaşi nume, este situat în partea de nord-est a Republicii Moldova, la 98 km de capitala Chişinău, pe malul drept al râului Nistru, la o distanţă de 3 km de la gara feroviară Râbniţa şi de 6 km de staţia feroviară Mateuţi. Oraşul este traversat de drumurile de tranzit Orhei-Râbniţa, respectiv Bălţi-Şoldăneşti-Râbniţa.

Prima atestare a localităţii Rezina, se regăsește într-un document din 5 februarie 1495, prin care Domnul Ţării Moldovei Ștefan cel Mare întăreşte lui Toader, pisarul, satul Rezina, unde a fost Alexa vătăman, pe Nistru, la gura Rezinei, cumpărat de la rudele sale, strănepoţi ai marelui Negrea cu 70 de zloţi tătăreşti. Pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea Rezina este calificată ca târg. În sec. al XIX-lea localitatea devine centru de voloste. În 1935 localităţii i-a fost atribuit statutul de comună urbană prin decret regal. La 26 august 1940, autorităţile sovietice atribuie localităţii

Rezina statutul de oraş, centru administrativ al raionului cu acelaşi nume. Localitatea are un profil turistic accentuat datorită obiectivelor turistice naturale din preajmă.

Oraşul Rezina îşi are stema şi drapelul proprii, aprobate de Consiliul Orăşenesc în a. 1998. Stema reprezintă un scut cu o biserică de aur cu 2 turnuri, aşezată în profil, la poalele căreia trece o fascie ondulată de argint. Scutul e timbrat cu o coroană murală de aur cu trei turnuri

2.2 . Repere Istorice

Oraşul Rezina se întinde de-a lungul malului râului Nistrului pe o distanţă de 13 km, ceea ce oferă localităţii o posibilitate de a dezvolta unele ramuri ale economiei şi, în special, industria turismului, în aria geografică proximă aflându-se rezervaţiile peisagistice inedite Saharna şi Ţâpova cu mănăstirile respective care sunt introduse în multe prospecte turistice europene.

Oraşul Rezina este amplasat pe 3 terase, unite cu trepte care coboară în serpantină printr-un masiv pitoresc împădurit din centrul urbei până pe malul Nistrului.

Cea mai joasă terasă (de-a lungul Nistrului) găzduiește orașul mai vechi, a doua (pe versantul dealului) conține clădiri construite în anii 1950-60, în timp ce terasa superioară este sediul noului oraș construit în anii 1970-90.

Deoarece cunoaștem că localitatea Rezina a fost atestată în Cartea Domnească a Domnului Moldovei Ştefan cel Mare, numele Rezina provine de la hidronimul Rezina, afluent al rîului Nistru, atestat în documentele moldoveneşti în anul 1437 şi la gura căruia s-au aşezat cu traiul primii locuitori. După părerea cercetătorului A. Eremia, hidronimul Rezina, pare să aibă la bază numele unei moşii pe al cărei stăpîn îl chema Răzanu. În apropierea acestei moşii, sau poate chiar pe teritoriul ei, curgea rîuleţul care a fost numit Rezina. În anul 1774 localitatea avea 28 de case. Din 1700 pînă în 1829 aici a funcţionat mănăstirea Răzana.

Prima şcoală parohială a fost deschisă la 1864, iar în anul 1871 a fost înfiinţată şcoala obştească cu o singură clasă. În anul 1925 Rezina a devenit centru de plasă, alcătuită din 43 de sate în componenţa judeţului Orhei. La sfârşitul secolului al XVIII-lea Rezina a fost calificată ca târg, unde ocupaţiile de bază ale populaţiei constau în agricultură, prelucrarea pietrei şi a comerţului.

În secolul al XIX-lea localitatea a devenit centru de voloste. În anul 1935 prin decret regal, comuna rurală Rezina a devenit comună urbană. La 26 august 1940 Sovietul Suprem al RSSM a confirmat statutul de oraş al localităţii Rezina.

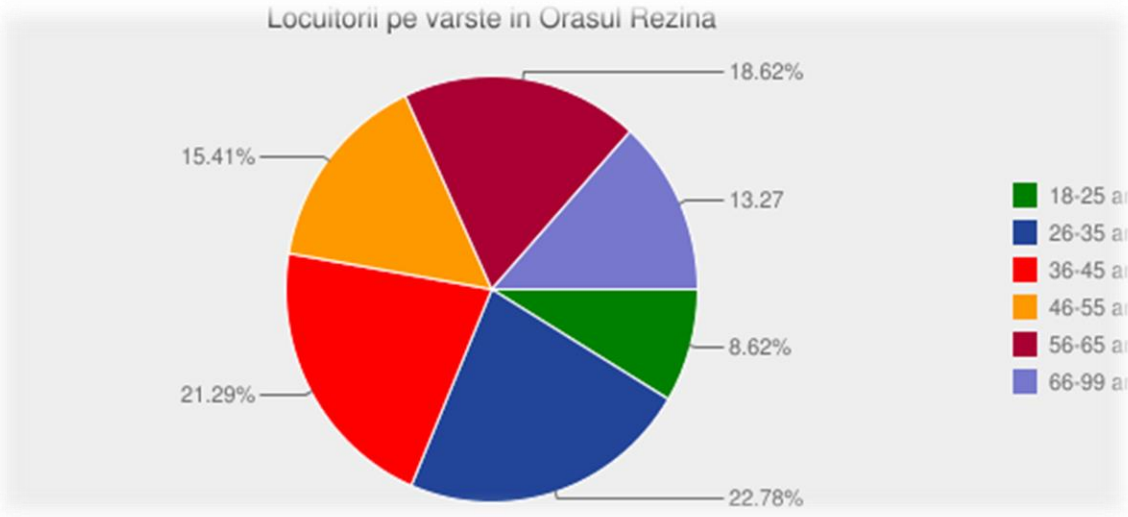

Din anul 1999 pînă în anul 2003 orașul Rezina a fost inclus în județul Orhei, ca primărie orășenească cu următoarea componenţă: satele Ciorna, Boşerniţa, Buciuşca, Saharna, Saharna Nouă, Solonceni şi Stohnaia. La 25 mai 2003 şi-a recăpătat statutul de centru raional. Sigiliul său a fost aprobat la 10 septembrie 1936.

2.3 Analiza situației demografice

Populaţia oraşului Rezina cu suburbiile sale constituie 12800 locuitori, pe când situația la 01.01.2013 prezenta date că populația orașului cu suburbiile sale constituie 14327 locuitori sau 27,60% din populația raionului Rezina. Structura populaţiei după sexe reprezintă o tendinţă specifică pentru întreaga ţară, unde numărul femeilor prevalează bărbaţii. În dinamică în oraş, în anul 2020, ponderea natalităţii şi mortalităţii este în descreştere faţă de anii precedenţi. Clasificând numărul locuitorilor după vârstă, conform datelor din anul 2020, constatăm următoarele:

Nr. Ord.	Interval vârste (ani)	Nr. Locuitori	% de Locuitori
1	18 - 25	779	8.62
2	26 - 35	2059	22.78
3	36 - 45	1924	21.29
4	46 - 55	1393	15.41
5	56 - 65	1683	18.62
6	66 - 99	1199	13.27

Componenta principală a evoluţiei structurii demografice a populaţiei este mişcarea naturală (natalitatea, mortalitatea, sporul natural), iar din aceste fenomene natalitatea ocupă locul decisiv. Natalitatea pe oraş, este influenţată direct şi indirect de un şir de factori, în general, specifici pentru toate localităţile republicii:

- *economici:* insuficienţa locurilor de muncă, veniturile relativ joase ale populaţiei, care au provocat migraţia temporară şi emigraţia populaţiei apte de muncă şi de

vîrstă fertilă, influenţează asimetric natalitatea din localitate şi contribuie la „îmbătrînirea" demografică.

- *demografici:* printre factorii demografici prioritari ar putea fi considerat numărul de femei de vîrstă fertilă, cuprinsă între 16 - 56 ani.

Analizînd dinamica locuitorilor, se ajunge la concluzia că se micșorează numărul de populație, aceasta fiind un factor ce influiențează negativ asupra pieței imobiliare. Din cauza diminuării numărului de locuitori și migrația tinerilor din localitate, administrația publică locală a luat o hotărîre, conform art.11 din Codul funciar, referitor la atribuirea terenurilor pentru construcția caselor de locuit pentru familiile nou formate din rezerva primăriei de la 4 pînă la 7 ari. Scopul acestei proceduri este de a stimula familiile nou formate și tinerii specialiști ca să nu migreze,dar să rămînă în localitate, pentru a crește numărul de populație pînă la nivel de municipiu. Din anul 2015 a început procedura de formare a terenurilor din rezerva primăriei și atribuirea loturilor familiilor nou formate și pînă în prezent este în creștere, deoarece solicitările cresc, motivul de mai multe ori fiind de a se stabili cu traiul în localitate în an.2015 s-au atribuit 26, 2016 -113, 2017-125, 2021-160 terenuri, au mai rămas în rezervă 58 loturi pentru familiile nou formate.

Analizînd piața imobilului și dinamica de atribuire a loturilor pentru case individuale de locuit familiilor nou formate, am ajuns la concluzia: că din cauza că dinamica de atribuire a loturilor familiilor nouformate din anul 2015 pînă în 2021 este în creștere, piața imobilului este influențată negativ și sedezvoltă cu pași foarte mici. Piața locală de imobil este destul de saturată cu bunuri immobile și anume cu loturi pentru construcția caselor individuale.

Este de remarcat că numărul persoanelor în etate crește constant înregistrând o majorare cu 3,5%. Combinat cu natalitatea scăzută și în continuu declin, putem prognoza o creștere în continuare a îmbătrânirii populației și la nivel de oraș.

Cu părere de rău, populația teritoriilor perifice se reduce cu ritmuri rapide atât în rezultatul sporului natural negativ cât și refluxului migrațional, datorită migrației populației cu vârstă aptă de muncă. Emigrația în masă a devenit un factor determinant și pentru evoluția populației din orașul Rezina și acest declin nu poate fi stopat, însă prin prisma unor politici orientate spre îmbunătățirea calității vieții, ar putea fi redus ca intensitate. Politicile orientate spre îmbunătățirea indicatorilor demografici constau în crearea

condițiilor favorabile pentru creșterea și educarea copiilor; reducerea mortalității și creșterea speranței de viață; reducerea migrației.

2.4 Resursele umane

O dată cu reducerea numărului populaţiei angajate şi reducerii numărului de locuri de muncă, ocuparea forţei de muncă este una din principalele probleme ce persistă în oraș. Problemele pe piaţa muncii sunt determinate de un şir de factori ce se influenţează reciproc, cum ar fi dezvoltarea economică precară a ţării, sărăcia, salariile mici, care la rândul lor alimentează migraţia excesivă a forţei de muncă peste hotare percepută de populaţie drept singura opţiune de menţinere a unui trai decent, iar uneori şi de supravieţuire.

Scăderea numărului tinerilor care migrează spre zone mai dezvoltate, are repercusiuni majore şi asupra pieţei forţei de muncă. Piaţa forţei de muncă este motorul principal al creşterii economice şi al productivităţii pe termen lung.

Dezavantajele economice aduse de migrație sunt legate de plecările masive ale populaţiei, ceea ce nu poate avea ca efect creşterea consumului local, și ele apar pe piața internă a muncii, datorită persoanelor calificate care se hotărăsc să își desfășoare activitatea profesională în afara orașului. Prezenţa şomajului în oraș este cauzată de mai mulţi factori, precum: lipsa locurilor de muncă atractive, necorespunderea cererii cu oferta forţei de muncă, cerinţe exagerate din partea angajatorilor, neconcordanţa dintre procesul de studii şi solicitările angajatorilor; insuficienţa aptitudinilor şomerilor, etc.

2.5 Fondul locativ

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici şi altele), apartamente, încăperi de serviciu şi alte încăperi locative în alte construcţii utile pentru locuit. Fondul locativ a orașului Rezina pe forme de proprietare se divizează astfel:

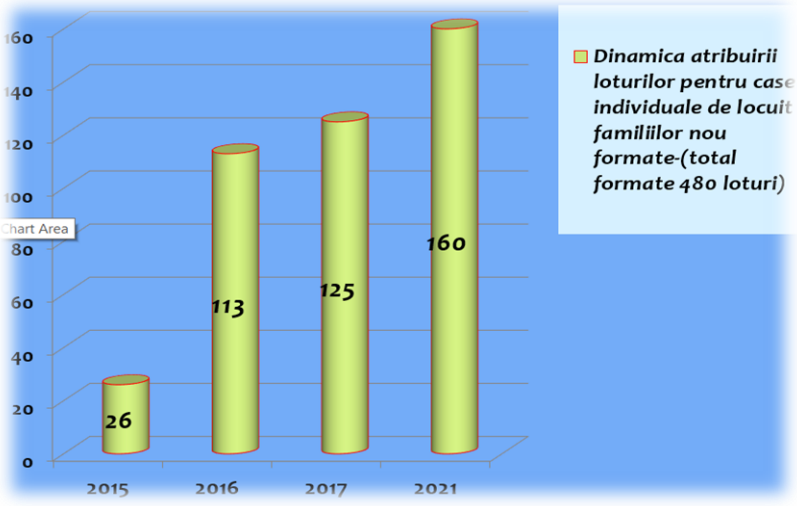
- ✓ Blocuri locative cu 9 etaje 15 buc.
- ✓ Blocuri locative cu 5 etaje 45 buc.

- ✓ Blocuri locative cu 4 etaje 1 buc.
- ✓ Blocuri locative cu 3 etaje 16 buc.
- ✓ Blocuri locative cu 2 etaje 24 buc.
- ✓ Case particulare 2202 buc

Numărul de case individuale în primăria Rezina sunt 2743. Analizând structura după tipul de tranzacții pe anul 2020, la casele individuale predomină tranzacția primară, având cota de 24%, deoarece au primit loturi pentru construcția caselor individuale, iar analizând dinamica pe ultimii 4 ani reiese concluzia că descrește numărul de tranzacții.

Blocuri locative noi nu se construiesc, deoarece cererea este mică, dar oferta e mare. Sunt 5 blocuri locative, dar nu sunt finalizate, deoarece nu există cerere. A fost luat în gestiune de consiliul raional Rezina doar un singur bloc locativ, pentru a fi reconstruit conform proiectului ”Locuințe sociale”. Apartamentele și casele individuale expuse la vânzare pe piața imobiliară stau în așteptarea clienților mulți ani diminuindu-se în preț. Numărul total de apartamente în orașul Rezina-3620. Prețul mediu de piață diferă pe care terasă e situat blocul.

Conform art. 11 din Codul funciar, autorităţile administraţiei publice atribuie fără plată,(eliberându-le titluri de proprietate), familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului până la epuizarea acesteia pentru construcţia caselor de locuit, a anexelor gospodăreşti şi pentru grădini: în oraşe – de la 4 până la 7 ari, în localităţi rurale – până la 12 ari. Scopul acestei proceduri este de a stimula familiile nou formate și tinerii specialiști ca să nu migreze, dar să rămînă în localitate, pentru a crește numărul de populație pînă la nivel de municipiu. Deci, din anul 2015 a început procedura de formare a terenurilor din rezerva primăriei și atribuirea loturilor familiilor nou formate pînă în prezent este în creștere, deoarece solicitările la fel sunt în creștere, motivul

de mai multe ori fiind de a se stabili cu traiul în localitate. Analizînd piața imobilului și dinamica de atribuire a loturilor pentru case individuale de locuit familiilor nou formate,am ajuns la concluzia: că din cauza că dinamica de atribuire a loturilor familiilor nou formate din anul 2015 pînă în 2021 este în creștere, piața imobilului este influențată negativ și se dezvoltă cu pași foarte mici.Piața locală de imobil este destul de saturată cu bunuri immobile și anume cu loturi pentru construcția caselor individuale.

2.6 Așezarea geografică și cadrul natural

Prin aşezarea sa geografică, teritoriul Rezinei face parte din podişul de nord al Republicii Moldova, fiind brăzdat, în partea de Nord, de rîuleţul Valea Rezinei, iar la sud de Valea Stohnei. În partea de apus, dacă mergem pe drumul ce duce spre Orhei, ajungem la moşia satului Ţareuca, cu care oraşul se învecinează la asfinţit. Condițiile naturale favorabile ale zonei au creat toate premisele vieții normale. Solurile fertile au fost favorabile dezvoltării agriculturii și creșterii bovinelor. Nistru, apele și pădurile dense au fost alți doi factori care au favorizat înființarea viitoarei Rezina la sfârșitul secolului al XIV-lea - începutul secolului al XV-lea.Teritoriul raionului Rezina este situat în limitele Podişului Nistrului, relieful este moderat fragmentat şi reprezentat prin podişuri, dealuri joase şi vîlcele largi, iar interfluviile au formă de şiruri deluroase. Pe alocuri se întîlnesc dealuri izolate în formă de cupolă. Prin aşezarea sa geografică, teritoriul Rezinei face parte din podişul de nord al Republicii Moldova, fiind brăzdat, în partea de Nord, de Valea Rezinei. Relieful dispune de resursele minerale de pietriş, nisip, lut, piatră şi materie primă pentru fabricarea cimentului. Pe povîrnişuri sunt răspîndite eroziuni şi alunecări de teren.

În zona oraşului Rezina sunt valorificate resursele de pietriş, nisip, lut, piatră şi materie primă pentru fabricarea cimentului. Pe solul scund creşte o vegetaţie petrofită caracteristică

pentru pantele calcaroase. Stâncile abrupte şi defileurile cu peşteri şi grote prezintă un interes deosebit pentru turişti.

Piatra, nisipul, argila constituie una din principalele bogăţii naturale ale raionului Rezina. Dobândirea şi prelucrarea acestor zăcăminte secole la rând a fost unul din domeniile de bază aleeconomiei teritoriului. La Rezina, Saharna, Echimăuţi, Mateuţi, Horodişte, Pripiceni, Trifeşti, Cinişeuţi, Gordineşti, etc. încă în secolele XIX şi XX activau mai multe mine de coteleţ şi nisip, întreprinderi de prelucrare a pietrei, argilei şi producere a diferitor materiale de construcţie (coteleţ, cărămidă, olane pentru acoperiş), dar şi obiecte de uz casnic. O parte din aceste cariere, întreprinderi de dobândire şi prelucrare a zăcămintelor din Rezina, Ciorna, Trifeşti, Mateuţi, Lalova joacă şi astăzi un rol important în economia raionului, deşi starea de lucruri înce priveşte exploatarea zăcămintelor naturale din teritoriu este apreciată de mulţi specialişti dreptuna destul de problematică.

Un interes deosebit prezintă două rezervații naturale: Saharna (de 670 ha) și Țipova (de 430 ha). De o rară frumusețe este râulețul Saharna, care formează 22 cascade mici. Printre cele mai impresionante se numără „Cascada Țiganului” cu înălțimea de 4m și lățimea de 6 m, însuși bulboaca având adâncimea de 10 m. Rezervația naturală Țipova se întinde pe vechile terase ale Nistrului și pe valea râului Țipova, care, curgând prin defileu, formează mai multe cascade cu o înălțime de 10–16 m. Pe malul drept al acestui râu, între văgăuna Blănăriței și Valea-Satului, se mai păstrează urmele unei fortificații getice.

2.7 Medilul înconjurător

Un mediu curat este esenţial pentru sănătatea umană şi bunăstare. Totuşi, interacţiunile dintre mediu şi sănătatea umană sunt extrem de complexe şi dificil de evaluat. Aceasta face ca utilizarea principiului precauţiei să fie extrem de utilă. Cele mai cunoscute impacturi

asupra sănătăţii se referă la poluarea aerului înconjurător, la calitatea proastă a apei şi la igienă insuficientă.

Starea ecologică a oraşului Rezina poate fi caracterizată ca una satisfăcătoare. Principalele probleme rezultă din impactul negativ al poluării apelor, aerului, solului şi produselor alimentare asupra sănătăţii.

Factorii de bază care favorizează poluarea mediului sunt:

- sectorul gospodăriei comunale (deversările din sistemul comunal al apelor neepurate, managementul neadecvat al deşeurilor menajere solide în toate localităţile);
- sectorul agrar (dejecţiile animaliere şi sectorul individual din agricultură, depozitele de pesticide inutilizabile şi interzise);
- amplasarea cimitirului orăşenesc în hotarele oraşului, ceea ce contravine normelor sanitare;
- factori industriali - zona industrială, precum şi unele întreprinderi amplasate în proxima vecinătate a zonelor locuibile;
- prezenţa întreprinderilor industriale mari – uzina de ciment din Rezina, uzina de ciment și metalurgică din oraşul Rîbniţa;
- lipsa staţiei de epurare în oraşul Rezina şi deversarea apelor menajere în rîul Nistru, ulterior în Marea Neagră;
- traseul auto – drumul naţional R 20, care favorizează deplasarea transportului auto către fabrica de ciment din Rezina, fabrica de ciment Rîbnița şi uzina metalurgică din Rîbniţa, ceea ce afectează calitatea aerului şi a drumurilor, care se deteriorează sub greutatea autoutilitarelor;
- drumul local str. Centurii;
- stocarea produselor chimice (pesticide, insecticide) în zona de protecţie a rîuleţului Valea – Rezinei, satul Păpăuţi, raionul Rezina. Pesticidele sunt substanţe sau amestecuri de substanţe ce conţin ingrediente biologic active împotriva dăunătorilor, dar sunt, în general, substanţe toxice cu potenţial de degradare a mediului.

Oraşul Rezina dispune de fîşii verzi de protecţie plasate în diferite regiuni ale oraşului pe lîngă diferite întreprinderi şi instituţii.

2.7.1 Clima

Principala problemă de mediu cu cel mai ridicat nivel de complexitate o constituie schimbările climatice, întrucât produce implicații socio-economice importante atât la nivel național, cât și la nivel regional-local. Cea mai importantă schimbare climatică o reprezintă fenomenul încălzirii globale, care a fost pus în evidență de creșterea temperaturii medii anuale la suprafața solului.

Aşezat pe 3 terase formate de malul abrupt al Nistrului, orașul Rezina dispune de o climă caldă, temperată, influenţată de clima Carpaţilor estici şi a Câmpiei Ucrainene. Clima din această zonă a Nistrului a devenit mai călduroasă decât în secolul trecut. Condițiile agroclimatice sînt favorabile pentru dezvoltarea agriculturii și permit dezvoltarea viticulturii, pomiculturii, culturilor cerealiere și culturilor tehnice.

2.7.2 Flora și fauna

Condițiile climatice favorabile contribuie la dezvoltarea unei flori bogate, care la rîndul ei creează condiții pentru existența faunei. Spaţiile verzi, indiferent de apartenenţă şi destinaţie, servesc la îmbunătăţirea calităţii mediului, menţinerea echilibrului ecologic. Orașul Rezina dispune de fîșii verzi de protecție, plasate în diferite regiuni ale orașului pe lîngă case de locuit, diferite întreprinderi și instituții, precum și de-a lungul drumurilor.

În vecinătatea oraşului Rezina sunt zone împădurite, situaţie ce evidenţiază comunitatea de alte localități din regiune. La momentul actual aceste păduri nu sînt suficient explorate atît prin prisma dezvoltării turistismului, precum şi industriei forestiere. Vegetația este reprezentată de plante specifice zonelor de câmpie, cu unele particularități de stepă și silvostepă. Fondul forestier şi fâşiile de protecţie sunt afectate de tăierile ilicite

ale copacilor care au crescut în ultimii ani, păşunatul vitelor şi de depozitarea ilegală a gunoiului.

Pădurile joacă un rol foarte important atât în viața oamenilor cât și în păstrarea echilibrului în natură. Datorită arborilor, pădurea funcționează ca un scut în calea vânturilor puternice. Rădăcinile arborilor, fixează solul și împiedică alunecările de teren, zăpada se topește mai lent la umbra pădurilor, astfel reducându-se riscul revărsării râurilor. Menținând umiditatea, pădurile reglează temperaturile extreme atât vara cât și iarna. Pădurile orșului Rezina constituie cca 54 ha și prezintă aici o dumbravă caracteristică regiunii cu stejar pedunculat, combinat cu alţi copaci şi arbuşti: artar, ulm, castan, prun, molid, nuc, salcie, corni, porumbari. Învelişul de iarbă din poieniţe e dens şi strâns, constă din: hiruşor, golomăţ, păiuş, rourică; multe specii caracteristice dumbrăvilor de nord − sînziene, cinci-degete, mierea-ursului. Pe teritoriile adiacente orașului se întâlnesc și o serie de plante medicinale cum ar fi menta, mușețelul, coada soarecelui, cimbrul, cicoarea, traista ciobanului. Această diversitate floristică se datorează climei relativ blânzi și a reliefului ce menţine vegetaţia naturală.

Un interes deosebit prezintă fauna rezervaţiei Saharna și anume coloniile de lilieci care numără cca 10 specii, două din ele fiind incluse în Cartea Roşie a Republicii Moldova. Tot aici mai pot fi întâlnite şi mierla-de-piatră, ciocănitoarea verde, buha mare ş.a. În această rezervaţie au condiţii prielnice pentru viaţă colonii de fazani, multe căprioare, mistreţi, iepuri, vulpi, jderul depiatră, bursucul.

Dintre animalele sălbatice în Rezina se întîlnesc: căprioare, dihorelede stepă, dihorele de pădure, vulpea, iepurele sălbatic, popîndăulcomun, popîndăul pătat, veveriţa, şoarecele gulerat, şoarecele decîmp şi şoarecele de pădure, ariciul cu abdomen galben.

Din păsări întâlnim lăcarul mare, lăcarul de mlaştină, lăcarul derogoz, piţigoiul codat, ciuful de pădure, cucuveaua comună, uluilporumbar, uluiul păsărar, şorecarul comun şi şorecarul încălţat. Din reptile putem întâlni: năpîrca, şarpele de casă, şarpele de apă, şarpele cu abdomen galben, şopîrla verde şi şopârla sură.

2.7.3 Solurile

Eroziunea solului este o problemă majoră cauzată de factori naturali cum sunt particularităţile reliefului şi ale climei, şi este amplificată prin proporţia foarte înaltă a pământului arabil în structura terenurilor agricole. Practicile defectuoase de gestionare a terenurilor, cum sunt păşunatul excesiv, tăierea masivă a pădurilor şi tufişurilor şi cultivarea în pante abrupte, accelerează eroziunea.

Efectele secundare ale eroziunii sunt poluarea şi înnămolirea cursurilor de apă. În ultimii ani suprafaţa terenurilor afectate de eroziune a sporit semnificativ, ceea ce se datorează inclusiv faptului că terenurile agricole sunt protejate insuficient prin reţeaua existentă de perdele forestiere de protecţie a câmpurilor.

Condiţiile naturale în combinaţie cu cele antropice, determină, pe de o parte, intensitatea şi direcţia proceselor de formare a solurilor, iar pe de altă parte, caracterul şi gradul de evoluare a proceselor de degradarea a învelişului de sol. În funcţie de combinarea factorilor naturali şi antropici se modifică formele şi proporţiile degradării terenurilor. Condiţiile agro-climaterice sunt favorabile, bonitatea solului – înaltă ceea ce permit dezvoltarea unei agriculturi performante şi competitive.

2.7.4 Resursele de apă

Moldova împarte resursele de apă subterane și de suprafață cu Ucraina în Bazinul Rîului Nistru și bazinele din partea sudică care se revarsă în Marea Neagră, și cu Romania în Bazinul Rîului Prut. Rîul Nistru este un rîu transfrontalier cu lungimea de 1.362 km, care începe în Carpații Ucraineni, curge prin Moldova și ajunge din nou prin Ucraina în apropiere de Marea Neagră. Orașul Rezina, precum și întreg raion face parte din numărul localităților din Regiunea Centru, care sunt alimentate cu apă de suprafață din rîul Nistru. Pentru a asigura disponibilitatea resurselor de apă, este necesar de ținut cont de următoarele acțiuni:

- crearea unor noi structuri pentru managementul apei (de exemplu, noi baraje; diguri; lacuri de acumulare etc.);

- dezvoltarea unei colaborări eficiente dintre Republica Moldova și Ucraina pentru a monitoriza revărsarea apelor, îmbunătăți prognozarea vremii/inundațiilor și a asigura avertizarea timpurie pentru toate țările din cursul inferior al apelor;
- actualizarea schemelor de management al bazinului hidrografic, astfel încât să se ia în considerare efectele schimbărilor climatice (scăderea resurselor de apă, creșterea cererii de apă); proiectarea și implementarea unor soluții pentru colectarea și utilizarea apei pluviale;
- asigurarea utilizării și conservării eficiente a apei prin reabilitarea instalațiilor de distribuție a apei și prin promovarea tehnologiilor cu consum de apă redus;
- instruirea/educarea utilizatorilor de apă privind reducerea cerințelor de apă; utilizarea apei re-circulate pentru anumite activități; promovarea folosirii eficiente a apei; reducerea surselor de poluare ;
- stabilirea unor obiective privind calitatea apei și îmbunătățirea tratării apei reziduale sau menajere;
- evaluarea cerințelor de apă ale principalelor culturi agricole, în contextul schimbărilor climatice (studii intersectoriale cu sectorul agricol);
- evaluarea cerințelor de apă pentru principalele categorii de consum (apă potabilă, apă industrială, menajeră etc.) în contextul schimbărilor climatice etc.

2.8 Infrastructura transportului

Infrastructura de drumuri disponibilă este strîns legată de dezvoltarea economică a regiunilor și nivelul de trai al populației. Numărul și starea nesatisfăcătoare a drumurilor implică pentru gospodăriile casnice cheltuieli suplimentare pentru accesul la servicii sociale, de sănătate, administrative, precum și de activitate economică. Reţeaua de transport a oraşului Rezina este reprezentată prin transportul auto, care este principalul mijloc de legătură internaţional, republican şi local Bălţi – Rîbniţa, deservit de ”Orhei Drumuri”. În apropierea oraşului este amplasată calea ferată, distanţa de 6 km – staţia Mateuţi.

Recent, au fost finalizate lucrările de reparație a drumului local L 165 la drumul național R20 și coridorul regional M2 – R20, care trece prin satele Mincenii de Jos,

Horodiște, Lalova, Țîpova și orașul Rezina. Reabilitarea acestui drum public va facilita accesul spre localitățile cu potențial turistic din teritoriul întregului raion Rezina. De asemenea, drumul va îmbunătăți accesul spre piețele regionale și locale, va contribui direct la creșterea eficienței activității economice, precum și va facilita mobilitatea populației, a serviciilor și a bunurilor. În afară de acest drum în oraş există o reţea largă ramificată de drumuri de importanţă locală. Lungimea totală a drumurilor din localitate este de 730,5 km cu acoperire rigidă, fiind reparate capital în ultimii ani mai multe porţiuni de drum. Drumurile locale – cele 80 de străzi sunt gestionate de către APL, cele naţionale de SA"Drumuri Orhei".

Transportul public intern în oraş este prestat prin intermediul microbuselor, proprietate privată, cu o capacitate zilnică de 100 persoane, în interval de 1 oră. La necesitate, locuitorii pot apela la servicii de taxi.

Transportul extern este asigurat în diferite direcţii de autobuze şi rutiere. Reţele de transport fluvial disponibile pe rîul Nistru nu sunt utilizate, deoarece majoritatea barjelor sunt amplasate în partea stînga a Nistrului – oraşul Rîbniţa.

2.9. Aspecte tehnico-editare

2.9.1. Alimentarea cu energie electrică

Prestarea serviciilor de aprovizionare cu energie electrică este acoperită de către un singur prestator – S.A „RED Nord". Necesarul de energie electrică este asigurată în volum deplin. Pentru orașul Rezina, obiectivele iluminării stradale moderne a drumurilor și a altor zone constau atât în siguranța vieții, cât și în îmbunătățirea calităților estetice ale așezării, fapt ce este demonstrat prin asigurarea iluminării stradale în proporție de 90%.

Energetica Republicii Moldova se deosebeşte de energetica altor state prin faptul că ţara nu dispune de zăcăminte de combustibil fosil, de aceea 98% din totalul de energie şi combustibil sunt acoperite din surse de import. Astfel, piaţa energetică a ţării este dependentă de fluctuaţiile preţurilor la resursele energetice de pe piaţa mondială. Pentru eficientizarea cheltuielilor în instituţii preşcolare din orașul Rezina au fost montate colectoare solare (grădiniţa de copii nr. 2) şi cazane pe bază de biomasă.

Pe parcursul ultimilor ani costul unei kw a crescut considerabil, situaţie ce a redus capacitatea cetăţenilor de a utiliza energia electrică şi de a acoperi costurile pentru ea. În acest context ar fi binevenită explorarea şi utilizarea altor surse alternative de energie, precum energia produsă din deşeuri – în perspectivă pe termen mediu şi cea solară sau eoliană – pe termen lung.Iluminarea podului peste Nistru, dintre orașele Rezina și Rîbnița este unul din cele 14 proiecte de infrastructură selectate prin concurs deschis și realizate prin intermediul Programului Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, în perioada anului 2019. Proiectul a fost dezvoltat prin intermediul Programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

2.9.2. Alimentarea cu gaze naturale

Sistemul de alimentare cu gaze naturale în orașul Rezina este asigurat de către SRL ”Orhei-Gaz” . În Planul de investiții al SRL "Orhei-gaz" pentru anul 2021, care a fost aprobat de ANRE, pentru orașul Rezina sunt planificate următoarele investiții în rețelele și capacitățile de producere existente:

- Reamplasarea gazoductului din str. Mateevici, or. Rezina (proiectare)
- Reamplasarea gazoductului din str. Eminescu, or. Rezina (proiectare)
- Inelarea gazoductului subteran de presiune medie de pe str. Tinereței cu gazoductul subteran de presiune medie de pe str. Lomonosiv, or. Rezina

În pofida numeroaselor eforturi de asigurare a tuturor locuitorilor cu gaze naturale necesar uzului casnic, din cauza insuficienței financiare, unei locuitori ai comunității realizează prepararea hranei la aragazuri aprovizionate din butelii de gaz lichefiat/electrice, precum şi la cuptoare/sobe cu lemne. Exemple de probleme la conectarea gospodăriilor la gaze naturale este lipsa iniţiativei private şi a mijloacelor băneşti, plus la acestea şi costul

ridicat a 1m^3 gaz natural furnizat consumatorului final. Imposibilitatea suplinirii de către solicitant a condițiilor prevăzute de către furnizor în avizul de racordare la rețeaua de gaze naturale, reprezintă un alt exemplu de factor care împiedică realizarea contractelor de furnizare a combustibilului către consumatorii finali existenți.

2.9.3. Alimentarea cu apă și canalizare

Accesul populaţiei la servicii de aprovizionare cu apă şi canalizare poate fi analizat nu doar reieşind din disponibilitatea sistemelor respective în localitate, dar şi în ce măsura populaţia beneficiază de aceste servicii. În acest context, pot fi analizaţi adiţional 2 indicatori: nivelul de dotare a fondului locativ şi ponderea gospodăriilor şi/sau a populaţiei care beneficiază de aceste servicii. În calitate de surse de apă potabilă în Republica Moldova se utilizează atât sursele de ape subterane precum şi cele de suprafaţă.

Aprovizionarea locuitorilor orașului Rezina se efectuează din 4 surse de alimentare cu apă diferită, rețeaua constituind 35 km. O bună parte din gospodării se alimentează cu apă din fântânile de mină. La blocurile locative 3576 sunt asigurați cu apă potabilă, având făcute conturi pentru fiecare apartament. Din casele particulare a orașului Rezina, 700 gospodării benefeciază de furnizarea apei potabile. Satul Ciorna, din 526 gospodării doar 321 beneficiază de furnizarea apei potabile, satul Boșernița, din 170 gospodării doar 46 sunt asigurați cu apă. Supravegherea calităţii apelor subterane de către Serviciul Sanitaro - Epidemiologic de Stat contribuie la asigurarea unei calităţi adecvate a apei de băut, a surselor şi sistemelor de alimentare cu apă potabilă.

Consiliul orășenesc Rezina are în componență 23 de consilieri locali, care în comun cu primarul au drept de inițiativă și decizie asupra problemelor de interes local, inclusiv în domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală.

Anul curent, sub egida Ministerului Mediului, primăria orașului Rezina, a organizat sedinţa publică privind consultările asupra proiectului ”Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru”, unde a fost solicitată și contribuirea la finanţarea proiectului de construcţie şi reconstrucţie a reţelelor de canalizare din cartierul Rezina-Vest şi strada Păcii din oraşul Rezina, construcţia sistemelor de canalizare în primăriile care dispun de reţele de aprovizionare cu apă potabilă.

Recent, în orașul Rezina a demarat proiectul de îmbunătățire a calității vieții localnicilor, prin asigurarea accesului la sistemul de canalizare, susținut de Slovacia. Un sistem de canalizare slab dezvoltat este unul dintre factorii care creează condiții sanitare inadecvate. Scopul proiectului „Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din Rezina: asigurarea accesului la sistemul de canalizare" este de a crește nivelul calității vieții printr-un acces mai bun la sistemul de canalizare din orașul Rezina și ridicarea gradului de conștientizare a necesității epurării apelor uzate. În Rezina, accesul la sistemul de canalizare, care constituie 29 km, este asigurat pentru 61% din populație, ceea ce nu este suficient.

2.9.4 Managementul deșeurilor

Serviciul de evacuare a deşeurilor este efectuat de către ÎM „Servicii comunal locative" Rezina. Serviciul deserveşte un număr de cca 4500 gospodării. La nivel local există 57 locuri cu 196 containere pentru depozitare deşeuri, dintre care mai mult din 50% necesită a fi amenajate. Containerele sunt uzate şi nu corespund normelor sanitare, de aceea necesită a fi înlocuite cu containere noi, moderne.

Reciclarea deseurilor

Pentru o dezvoltare durabilă a localităţii, protecţiei mediului înconjurător şi o activitate mai eficientă în domeniul managementului deşeurilor la nivel local este necesară iniţierea selectării diferenţiate a deşeurilor menajere – sticlă, plastic şi hîrtie.

Conform autorităţilor, starea sistemului de canalizare este o problemă pe termen lung în Republica Moldova. Datorită unui proiect moldo-slovac aprobat spre finanțare în

cadrul apelului anual desfășurat de Programul Oficial de Asistență pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid), calitatea vieții cetățenilor orașului Rezina este îmbunătățită prin asigurarea accesului la sistemul de canalizare. Această propunere de proiect se concentrează pe Regiunea Centru din țara noastră și pe orașul Rezina, bazându-se pe datele disponibile în cadrul strategiilor și documentației existente.

Scopul proiectului „Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din Rezina: asigurarea accesului la sistemul de canalizare" constă în creșterea nivelului calității vieții printr-un acces mai bun la sistemul de canalizare din orașul Rezina și ridicarea gradului de conștientizare a necesității epurării apelor uzate. Valoarea totală a investițiilor aprobate este de circa 210 mii de euro.

Asistența se bazează pe sprijinul pentru asigurarea infrastructurii de calitate în domeniul apei și canalizării - construcția unei părți a sistemului de canalizare în orașul Rezina, colaborarea cu publicul din acest oraș și împrejurimile sale imediate și sensibilizarea cu privire la tratarea apelor uzate și o abordare responsabilă a mediului. Proiectul reprezintă o oportunitate pentru mediu, deoarece conexiunea de canalizare construită și lucrul cu publicul permite o protecție îmbunătățită a solului, apelor subterane și a râului Nistru. Acesta este al 5-lea proiect care va fi realizat în comun de ADR Centru și partenerii slovaci de la ADR Senec-Pezinok.

2.9.5 Telecomunicații

Prestatorul de servicii de telefonie fixă – S.A. „Moldtelecom” asigură legătura telefonică prin intermediul staţiei orăşeneşti şi săteşti (Boşerniţa) şi deserveşte abonaţii din orașul Rezina. De asemenea în localitate activează şi operatori de telefonie mobilă (Orange, Moldcell, Unite), care oferă oportunităţi diferite pentru alegerea operatorului, precum şi o gamă variată de servicii pentru consumatori. Un alt operator care

asigură serviciile necesare locuitorilor orașului Rezina este StarNet SRL SC, care la fel este furnizor de servicii de găzduire în domeniul IT, web și asigură accesul la rețeaua internet.

2.10 Capacitatea instituțională

Primăria Rezina are în gestiune orașul Rezina și satele din suburbie Ciorna, Stohnaia și Boșernița, având și pagină web mereu actualizată. Informațiile pe pagina web a primăriei sunt accesibile (planul anual de achiziție; darea de seamă anuală privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică; raportul anual cu privire la monitorizarea contractelor de achiziție publică), și care sunt publicate regulat, ceea ce demonstrează că Primăria tinde să respecte legislația în vigoare și să asigure transparența la nivel decizional.

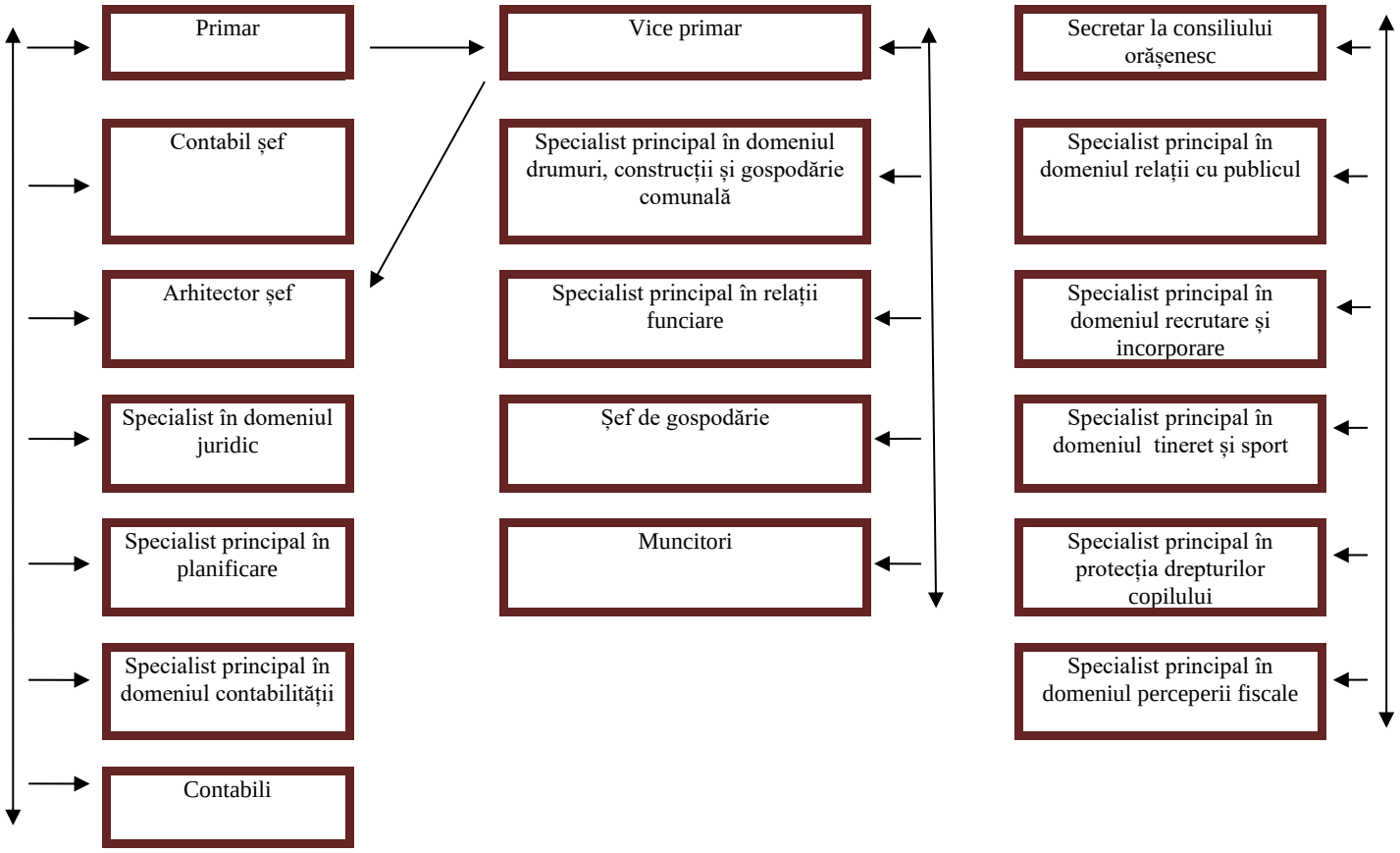
Din analiza cadrului normativ, organizatoric şi funcţional rezultă că primăria orașului Rezina s-a preocupat de consolidarea şi dezvoltarea instituţională. Existenţa actelor normative referitoare la statutul localităţii, la modul de organizare şi funcţionare a autorităţilor locale scoate în evidenţă şi potenţialul Consiliului orășănesc de a face faţă noilor provocări ce ţin de dezvoltarea capacităţilor sale instituţionale.

Consiliul orăşenesc este un organ administrativ care are drept de iniţiativă şi decide, în condiţiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepţia celor care ţin de competenţa altor autorităţi publice. Printre cele mai importante atribuţii ale Consiliului se numără:

- Aprobă studii, prognoze orientative şi programe de dezvoltare social-economică de organizare şi amenajare a teritoriului;
- Stabileşte impozitele şi taxele locale, în condiţiile legii;
- Infiinţează instituţii publice şi agenţi economici de interes local;
- Asigură condiţiiile necesare pentru buna funcţionare a instituţiilor de învăţământ, cultură, ocrotirea sănătăţii, care se află sub autoritatea sa;
- Asigură ordinea publică, respectarea drepturilor şi libertăţilor omului, executarea legislaţiei;

- Infiinţează, în condiţiiie legii, şi asigură funcţionarea unor instituţii de binefacere de interes local. Consiliul orăşenesc are grijă de corectitudinea tuturor acţiunilor şi deciziilor emise de către Primărie.

Funcționarii primăriei dispun de practică de muncă. Organigrama primăriei fiind una dintre cele mai eficiente și funcțională.

Săptămânal se desfăşoară şedinţe de lucru ale primăriei, unde sunt discutate amănunțit toate problemele orașului şi sunt identificate cele mai eficiente soluţii. Notorietate comunității locale este asigurată printr-o deschidere largă și transparență către public. Orașul Rezina e prezentat activ în cadrul posturilor de televiziune, instituțiilor de presă și rețele de socializare.

Funcţionarii primăriei/consilierii permanent sunt instruiţi în domeniul atragerii fondurilor externe/investiţiilor și în managementului proiectelor, date fiind condiţiile actuale, când atragerea surselor financiare externe pentru demararea proiectelor de importanţă majoră pentru oraș este prioritară. Datorită acestor eforturi, în ultimii ani orașul

Rezina a reușit să strângă fonduri pentru modernizarea infrastructurii și dezvoltarea serviciilor sociale.

Instituțiile care sunt în subordinea primăriei orașului Rezina sunt:

- Grădinița nr. 1 ”Leagănul copilăriei”
- Grădinița nr. 2 ”Andrieș”
- Grădinița nr. 5 ”Bucuria”
- Grădinița nr. 6 ”Cucoșelul de Aur”
- Î.M. ”Servicii Comunal Locative Rezina”
- Î.M. ”Piața Comercială a orașului Rezina”
- Căminele culturale
- Muzeul de istorie literatură și etnografie
- Biblioteci

Recent, în scopul întreprinderilor măsurilor necesare pentru stoparea comerțului ilicit în afara pieții comerciale, intensificarea controlului asupra respectării reglementărilor tehnice și standardelor naționale pentru produsele și mărfurile expuse spre comercializare, precum și asupra respectării drepturilor consumatorilor, Consiliul Orășănesc Rezina a stabilit că unitățile comerciale indiferent de forma organizatorico-juridică, care sunt amplasate în perimetru de activitate a Î.M. ”Piața Comercială a or. Rezina” vor achita tarifele aprobate prin decizia consiliului orășănesc nr 7/11 din 08.12.2017 ”Cu privire la aprobarea tarifelor pentru serviciile prestate de Î.M. ”Piața comercială a or. Rezina”.

De către AO „Nufărul” în parteneriat cu primăria orașului Rezina, a fost implementat Proiectul „Anticorupție și integritate”, componenta proiectului „Consolidarea statului democratic de drept: contribuția societății civile” susținit financiar de Ambasada Regatului Țărilor de Jos (programul de granturi mici al Transparensy Internațional Moldova). La implementarea proiectului au participat angajați ai primăriei, consilieri locali, reprezentanți ai instituțiilor bugetare și societate civilă, care au scopul de a îmbunătăți activitatea primăriei orașului Rezina.

Profitarea tuturor oportunităților de creștere socială și economică poate contribui la dezvoltarea durabilă și la o rată stabilă de creștere economică a orașului Rezina prin implicarea tuturor celor care au rădăcini comune - nativi și migranți.

Privind sistemul bugetar, în conformitate cu prevederile legii, Legii privind finanțe publice și responsabilității bugetar-fiscale inclusiv și a localităților rurale, se elaborează proiectul de buget. Prognoza veniturilor și chletuielilor se efectuează în conformitate cu nivelul veniturilor și cheltuielilor anilor precedenți. Compoziția, mărimea direcția și utilizarea resurselor locale, în special cele financiare, reprezintă principalele elemente ce caracterizează capacitatea administrativă și operațională a autorităților publice locale pentru realizarea mai multor sarcini.

Recent, de către primăria orașului Rezina a fost aprobat prestatorul serviciului public de transport rutier pe teritoriul orașului, care va asigura câte o unitate de transport pentru ruta:

- cartierul Rezina Vest – or. Rezina – strada Păcii;
- or. Rezina – s. Ciorna – s. Boșernița;
- or. Rezina – s. Stohnaia;
- 1 unitate de rezervă.

Deoarece opinia cetățenilor din orașul Rezina este prioritară pentru APL, primăria orașului în colaborare cu Coaliția Locală de participare bugetară lansează procesul de colectare a propunerilor ce urmează să se reflecte în proiectul bugetului pentru anul 2022. Coaliția locală din orașul Rezina a fost lansată pe 2 martie 2020 și este formată în prezent din 33 reprezentanți ai societății civile, sectorul privat, reprezentanții din sfera culturii, sănătății, educație, pensionari dar și activiști civici. Coaliția este deschisă pentru a fi completată cu noi membri din localitate.

Prin activitățile sale, Coaliția își propune să motiveze autoritățile locale să sporească nivelul de deschidere și transparență bugetară; să îmbunătățească gradul de înțelegere în rândul populației a bugetului public local; să creeze un cadru prielnic care să asigure creșterea nivelului de implicare a cetățenilor în soluționarea problemelor locale și să promoveze rezultatele implicării în procesul bugetar în rândul cetățenilor.

Ținând cont de faptul că deciziile luate de autoritatea locală afectează direct viața de zi cu zi a cetățenilor și au un impact asupra soluționării problemelor și nevoilor locuitorilor din comunitate, pentru ei este important ca cetățenii să se implice la elaborarea bugetului local.

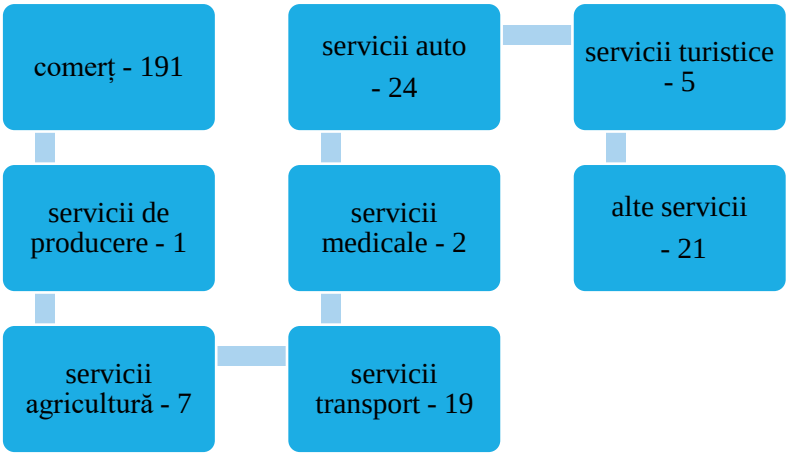
2.11 Domeniul economiei

Rezina este o localitate cu un potențial economic mare, comparativ cu alte localități similare din republică. Din acest motiv, după cum putem observa, în structura veniturilor publice locale predomină veniturile proprii și defalcările care sunt strâns legate de potențialul economic al localității. Datorită majorării veniturilor publice locale, în mare măsură condiționată de creșterea volumului transferurilor, s-a modificat esențial structura cheltuielilor publice locale. Astfel au crescut și cheltuielile comunale, care influențează direct bunăstarea populației.

Potenţialul economic și istoric a orașului Rezina oferă o bază comună pentru cooperare teritorială. Conform datelor statistice de care dispune primăria, în oraş la moment sunt înregistraţi 289 agenţi economici:

- Întreprinderi cu drept de persoane fizică
- Deţinători de patentă
- Întreprinderi individuale
- Întreprinderi cu drept de persoană juridică

În structura întreprinderilor, după forma organizatorico-juridică, ponderea cea mai mare, o dețin întreprinderi cu gen de activitate:

Orașul Rezina dispune de un Incubator de Afaceri, care periodic lansează campania de selectare a noilor rezidenți, oferindu-le spații / oficii / disponibile pentru dezvoltarea afacerii cu:

– Infrastructură dezvoltată, utilități, pază, internet, acces liber 24/24 ore, 7/7 zile.

– Servicii de consultanță și instruiri în domeniul antreprenoriatului;

– Împrumut de până la 60 000 lei din fondul revolving FĂRĂ GAJ și FĂRĂ DOBÎNDĂ;

– Posibilitatea de a participa gratuit la seminare, workshopuri, proiecte, expoziții etc;

– Promovare la nivel local și național;

– Alte oportunități de dezvoltare personală și a companiei

INCUBATORUL DE AFACERI REZINA

2.12 Domeniul educației

În orașul Rezina, oferta instituțiilor de învățământ este una variată, având în vedere unitățile de învățământ care funcționează la toate nivelele. În anul 2021 infrastructura școlară a orașului include 6 instituții de învățământ: 2 licee, 4 grădinițe și 1 școală polivalentă.

Instituția Publică Liceul Teoretic ”Alexandru cel Bun” din orașul Rezina încadrează 65 cadre didactice, 28 lucrători auxiliari și oferă posibilitatea de a îmbogăți bagajul cunoștințelor pentru 1026 elevi. În dependență de interesele elevilor, le sunt oferite opțiuni cum ar fi: dans, șah, tenis, mâini dibace, obiecte de decor. La fel își desfășoară activitatea și secții sportive ca: fotbal și volei.

La începutul anului 2020, în oficiul IP „Fondul de Investiții Sociale din Moldova” în cadrul sub-proiectului „Lucrări civile la Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din orașul Rezina a fost semnat Acordul contractual între compania POLIMER GAZ COMPLET SRL și beneficiarii subproiectului – primăria or. Rezina și adiministrația Liceului Teoretic

„Alexandru cel Bun”. Sub-proiectul a fost finanțat în baza Legii nr. 129 din 07 iulie 2017 privind ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul de Finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare (Banca Mondială), în cadrul Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova”, gestionat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și implementat de IP „Fondul de Investiții Sociale din Moldova”.
Costul lucrărilor civile a inclus următoarele lucrări de renovare:
– renovarea sistemului de încălzire la blocurile A, B, C, D;
– renovarea sistemului de ventilare la blocurile B, C, D;
– renovarea rețelelor interioare de apă și canalizare la blocurile A, B, C, D;
– renovarea rețelelor și echipamentului electric la blocul A;
– instalarea sistemei de semnalizare de incendiu și pază;
– construcția centralei termice;
– renovarea rețelelor exterioare de apă și canalizare, rețelelor termice și de gazificare;
– procurarea și montarea utilajului tehnologic și renovarea rețelelor inginerești a centralei temice;
– reparația blocurilor sanitare la blocurile D, C.

Altă mândrie a orașului Rezina este Instituția Publică LT ”Olimp”, locul în care copiii primesc aripi, nu doar lecții, locul unde a fi elev înseamnă a învăța de la cei dispuși să învețe. Locul în care profesorii sunt dascăli, dar și modele. Este instituția de învățământ care are la moment un număr de 575 elevi, îndrumați de 48 cadre didactice. Amenajarea și întreținerea instituției fiind asigurată de 24 lucrători auxiliari.

Liceul Teoretic ”Olimp” oferă studii pentru:

- Profilul real, limba de instruire română
- Profilul umanistic, limba de instruire română
- Profilul umanistic, limba de instruire rusă

În incinta instituției la fel sunt oferite oportunități de dezvoltare personală: dans, șah dame, pop-art, abecedarul sănătății, cercul poietic, dansuri populare, secții sportive: fotbal,volei. Datorită Organizației Nonguvernamentale, lângă Ambasada Americii din capitala noastră „ Spiritul Americii’’, care au decis să facă o donație de invetar sportiv, sala de sport din incinta liceului a fost renovată.

În scopul promovării unui mod sănătos de viață, LT ”Olimp” în colaborare cu CMF Rezina, ONG-uri ,YK Armonia Rezina, în anul de studii 2021-2022 va face parte din Programul de promovare a educației pentru sănătate al Fondului ONU pentru Populație și Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, primind un minigrand de 1000 de dolari.

În vederea consolidării dialogului polițiștilor cu minorii și creșterii gradului de siguranță în comunitate, poliţiștii din orașul Rezina, periodic desfășoară activităţi orientate

spre prevenirea incidentelor neplăcute şi determinarea pe cei mici să adopte un comportament civilizat, în orice situaţie.

Autoritățile administrației publice locale, abilitate cu competenţe în domeniul protecţiei drepturilor copilului în comun cu polițiștii organizează manifestări de felul „Orășelul Siguranței Rutiere pentru Copii”, unde copii învață direct de la poliţişti cum să traverseze corect strada şi care este semnificaţia indicatoarelor rutiere.

Grădinița pare, la prima vedere, doar un loc în care cei mici se distrează, de fapt, rolul grădiniței este mult mai important, deoarece aici copilul se dezvoltă psihic, își perfecționează diverse abilități și învață lucruri care îl vor ajuta la școală. Orașul Rezina dispune de 4 instituții preșcolare: grădinița nr. 5 ”Bucuria,, grădinița nr. 1,, Leagănul copilăriei”, grădinița nr. 2,, Andrieș,, și grădinița nr .6 ,, Cocoșelul de Aur.

Grădinița nr. 2 ,, Andrieș,, cu un cadru didactic de 30 de angajați și o fregvență de 140 copii a beneficiat de un ajutor financiar nerambursabil din partea Guvernului României în cadrul programului de asistență tehnică și financiară acordată pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova și este implementat cu suportul tehnic al Fondului de Investiții Sociale din Moldova (FISM).

Cu suportul Agenției pentru Eficiență Energetică, care este autoritatea administrativă în subordinea Ministerului Economiei și Infrastructurii și are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul eficienței energetice, performanței energetice a clădirilor, precum și a valorificării surselor de energie regenerabilă, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării proiectelor în domeniile respective

într-un mod durabil din punct de vedere al mediului înconjurător și a schimbărilor climatice.

La Grădinița-creșă nr. 5 ”Bucuria” din orașul Rezina au fost implementate măsuri de eficiență energetică. Astfel, în urma proiectului „Implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul grădiniței-creșă nr. 5″ din orașul Rezina, instituția are cheltuieli mai mici pentru același volum de căldură. În cadrul acestui proiect, realizat cu suportul Agenției pentru Eficiență Energetică, au fost efectuate măsuri de izolare termică a pereților exteriori pe o suprafață de 1 545 m^2 și au fost realizate următoarele acțiuni de eficiență energetică: izolarea termică a pereților exteriori; înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare; izolarea termică a acoperișului de tip plat în contact cu mediul exterior; izolarea termică a conductelor exterioare de agent termic.

În legătură cu starea de urgență în sănătate publică declarată în țară din cauza virusului Covid -19, pentru a preveni infectarea copiilor și a cadrelor didactice activitatea instituțiilor școlare și preșcolare a fost sistată pe o perioadă. Însă ținând cont de faptul că grădinițele întrunesc toate condițiile cerute prin Raportul de evaluare, au fost redeschide și își desfășoară activitatea conform graficului stabilit anterior.

Gr.nr 1 ”Leagănul copilăriei,,

Grădinița nr.6 “Cocoșelul de aur”

2.13 Domeniul sănătății

Spitalul raional este dislocat în centrul oraşului şi acordă asistenţă medicală populaţiei raionului. Spitalul rezinean are adânci rădăcini istorice. Încă în anul 1907 instituţia medicală dată dispunea de 20 paturi şi acorda asistenţă medicală la 560 bolnavi. În anul 1945 spitalul central Rezina era dislocat în satul Ciorna, și dispunea de 50 paturi.

Începînd cu anul 1947, spitalul a fost extins pînă la 75 paturi, fiind înființate următoarele secţii: terapie, maternitate cu ginecologie, dermatovenerologie, pediatrie, chirurgie, boli contagioase. În cadrul spitalului activau 7 medici. În prezent spitalul raional Rezina dispune de 130 paturi, iar asistența medicală bolnavilor le este acordată de 197 angajați.

Din anul 1985 până în anul 2000 spitalul nu a fost supus reparaţiilor capitale. Periodic se făceau reparaţii curente. În anul 2000 s-a efectuat reparaţia capitală a reţelei termice cu trecerea la încălzire autonomă cu gaze naturale, care sunt mult mai econome. A fost reparat capital apeductul şi sistemul intern de canalizare.

În corespundere cu cerinţele ordinului MS RM nr 190 din 23.06.03 „Cu privire la instituirea structurii sistemului sănătăţii raionale/municipale” din 2003 în baza spitalului sectoral se instituie Instituţia Medico-sanitară Publică Spital Raional Rezina. Pe parcursul ultimilor ani s-a efectuat renovarea acoperişului şi a fasadei blocului central al spitalului,

s-a acoperit pavajul în faţa spitalului. În secția maternitate a fost efectuată reparaţie și datorită suportului din Elveția a fost instalat utilajul necesar.

Sectorul Sănătăţii din Republica Moldova beneficiază de asistenţă din cadrul Programului „Kusanone” din anul 2008, acestea contribuind la fortificarea capacităţilor instituţiilor medicale, prin achiziţionarea echipamentului medical necesar. La fel și spitalul Raional Rezina a beneficiat de echipament medical modern, datorită asistenței financiare nerambursabile oferite de Guvernul Japoniei, în cadrul proiectului KUSANONE.

Serviciile spitalului sunt amplasate după cum urmează:

- la parter funcţionează cabinetele de fizioterapie şi de transfuzie a sîngelui;
- la etajul întâi funcţionează secţiile de pediatrie, internare, laboratorul şi maternitatea;
- la etajul doi sunt dislocate următoarele secţii: chirurgie, terapie, imagistică, ginecologie;
- Secţia de boli contagioase este dislocată într-o clădire tip cu boxe, situată separat de blocul central.

Secția de tratare a bolilor contagioase din Rezina a devenit cea mai modernă instituție publică de profil în Republica Moldova. Renovarea din temelie a secției a fost efectuată prin intermediul Programului finanțat de Uniunea Europeană "Susținerea Măsurilor de Promovare a încrederii", implementat de PNUD Moldova. Uniunea Europeană a acordat peste 160 de mii de euro pentru renovarea secției. Comunitatea a contribuit, la rândul său, cu circa 18 mii de euro, bani folosiți pentru amenajarea teritoriului adiacent și instalarea sistemului de încălzire. Anual, instituția de importanță regională are capacitatea de a presta servicii medicale pentru circa 500 de locuitori din dreapta și stânga râului Nistru.

Pe teritoriul spitalului se află blocul alimentar, spălătoria, garajul, depozitul, contabilitatea, prozectura.

IMSP Spitalul raional Rezina este mandatat cu urmatoarele atribuții functionale:

- prestarea serviciilor medicale în cadrul asigurarii obligatorii de asistentă medicală în conformitate cu contractele încheiate cu Compania Nationala de Asigurari în Medicină și cu actele normative în vigoare;

- prestarea serviciilor medicale în cadrul asigurarilor medicale facultative în conformitate cu clauzele contractuale si prevederile legale;

- prestarea de servicii medicale contra plata, în baza actelor normative în vigoare.

Farmacia spitalului este dislocată într-o clădire în 4 niveluri, unde a fost, până la construcţia unui bloc mai spaţios, policlinica. Acest bloc a fost reparat în anul 1999 cu susţinerea Înaltului Comisariat al Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi, iar în anul 2002 aici a fost instalată încălzire autonome cu gaze naturale.

2.12 Cultură, turism și sport

Cultura reprezintă baza societății actuale, care de-a lungul timpului a suferit schimbări majore, aceasta fiind esența principală ce poate modela masa populară în formarea personalității omului simplu. Patrimoniul cultural al orașului Rezina este o parte reprezentativă din moştenirea valorică a localităţii, bogat în tradiţii şi obiceiuri ale băştinaşilor, ce sunt transmise din generaţie în generație.

Orașul are o vastă rețea de instituții culturale. Conform datelor Biroului Național de Statistică pe teritoriul administrat Rezina sunt înregistrate:

- 1 Biblioteca Publica raională ”Mihai Eminescu”;
- 2 Biblioteci Publice din satul Ciorna și Satul Boșernița;
- 3 Cămine Culturale din s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia care se află in gestiunea administrației publice locale de nivelul I;
- Muzeu.

Biblioteca este o provocare continuă la descoperirea noului şi a valorii. Prin eforturi comune, pe zi ce trece, bibliotecile publice devin tot mai atractive și importante în comunitate. În special, Programul "Novateca" a impulsionat ponderabil activitatea instituțiilor respective și a silit oameni cu diferite vârste să-și schimbe atitudinea față de acestea.

Cea mai modernă bibliotecă din oraş este biblioteca publică „M. Eminescu” şi serveşte ca centru metodic, informativ şi cultural - educativ. Biblioteca Publică Raională „Mihai Eminescu” este una dintre cele peste 1000 de biblioteci publice care au fost modernizate prin intermediul programului Novateca, astfel pe lângă o cinematecă virtuală dotată cu ochelari virtuali și cărți cu imagini 3D, biblioteca găzduiește un club de robotică pentru copii și adolescenți și desfășoară ore de engleză, livrează ateliere și traininguri privind modul sănătos de viață, și incluziune digitală, dar și de suport pentru pregătirea temelor pentru acasă și alte servicii moderne care corespund necesităților comunității. Biblioteca Publică “Mihai Eminescu” funcţionează în prezent într-o clădire cu două nivele, bine amenajată, cu sistem de încălzire autonom. Spaţiile de care dispun în uz cuprind: sala Multimedia, sala Mare de Expoziţii şi activităţi culturale, un holl la etajul I pentru activităţi, 3 săli de lectură şi 3 oficii de împrumut la domiciliu pentru diferite grupuri de utilizatori, o sală pentru oficiul de carte română “Argeş”, o sală şi un birou pentru serviciul fonduri, un birou pentru Serviciul Informativ-Bibliografic, câte un birou pentru serviciile Asistenţă de Specialitate şi Relaţii cu Publicul, biroul directorului, o sală pentru personalul auxiliar şi o bucătărie pentru personal.

La fel putem menționa faptul că Biblioteca Publică Raională „Mihai Eminescu" a beneficiat de diferite proiecte cu participare internațională, cum ar fi:

- ✓ File din istoria localităţii;
- ✓ C.O.V.O.R. (Creaţie.Originalitate.Vocaţie.Ornamente.Renaştere) BPT Ţahnauţi;
- ✓ Invitaţie la Lectură;Lectura în Familie;
- ✓ Clubul Artiştilor BPT;
- ✓ Ludoteca şi comunicarea;
- ✓ Clubul de Robotică;
- ✓ Fantezie Dibăcie;
- ✓ „Îmbătrânim într-un mediu curat" BPT Ţahnauţi;
- ✓ Jucărioteca&BiblioDădaca;
- ✓ CodeLab:Instruiri în programare;
- ✓ Educație Mediatică;
- ✓ „Lectura şi creativitate";
- ✓ Clubul „Erudiții";
- ✓ Cu Cartea la cei mici;
- ✓ Caravana Cărţilor ş Tehnologilor moderne la grădiniţe;
- ✓ Democraţia ne învaţă: Instruiri electorale pentru bibliotecari şi comunitate; Tema pentru acasă;
- ✓ CodLab: Invaţă coding la bibliotecă;„Povestea de seară cu Doina Sârbu şi Trăian".

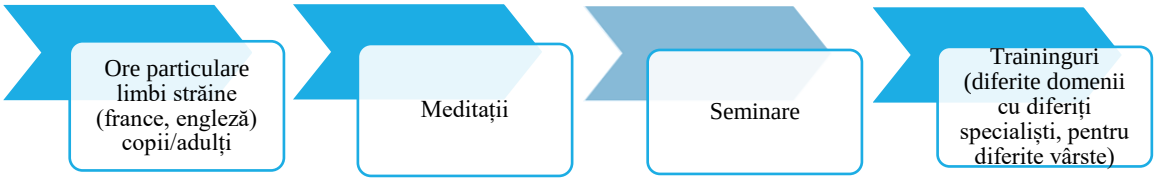
Deoarece parteneriatele facilitează realizarea proiectelor, BPR „Mihai Eminescu" a avut suport din partea partenerilor IREX Europe; UNSPA; CONRAT ADENAUER STIF TUNG, UE; MSMPS; BNRM; ABRM; AO Habitat Rezina; Fundaţia Progress România; Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu"; Asociaţia OvidiuRo; Colegiul Naţional „Ion C.Bratianu", Piteşti, România; Şcoala Gimnazială„Nicolae Iorga", România; Biblioteca Judeţană „Dinicu Golescu",Argeş, România; Kaufland, România; Instituţiile Publice de Învăţământ şi preşcolare; Asistenţi sociali; Centrul de Sănătate publică; Inspectoratul local de Poliţie.

Deoarece pentru orașul Rezina, creșterea și dezvoltarea armonioasă a copiilor este foarte importantă, doritorilor li se oferă posibilitatea de a se încadra în activitățile

extrașcolare care ajută elevii la formarea unei atitudini pozitive față de învățare, motivându-I la performanțe școlare mai ridicate, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme. Pe lângă toate acestea, activitățile extrașcolare acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat.

În orașul Rezina copiii își pot dezvolta talentele în instituții extrașcolare cum sunt:

- ❖ Școala de arte plastice;
- ❖ Școala muzicală;
- ❖ Centru educativ pentru copii ”Be smart”- cursuri de engleză-copii /maturi, pregătirea copiilor de vârstă preșcolară și școlară(clasele primare)-matematica și limba română- conducător Elena Bordian;
- ❖ Centrul de Dezvoltare pentru Copii"Thomas Edison "- Olesea Cernalev;
- ❖ "Perfect Speech Scool", conducător Irina Bordian, oferă servicii de:

Într-o situație relativ mai bună se află Casa de Cultură din orașul Rezina, cunoscută printre localnici ca Centrul Comunitar Rezina. Clădirea tip a fost dată în exploatare la 10 martie 1989. Centrul Comunitar funcționează la capacitatea planificată, aici activează 9 formații artistice, dintre care 8 formații cu titlu de colectiv - model. Instituția culturală din orașul Rezina dispune de minimul necesar pentru asigurarea funcționalității în corespundere cu cele planificate.

Orașul are o vastă rețea de instituții culturale: Palatul de cultură „Nicolae Lupov”, biblioteci publice și formații artistice de amatori printre care :

- Fanfara ”Plai Nistrean”
- Corala ”Doina Nistrului ”
- Formația folclorică de bărbați ”Haiducii”
- Ansamblul folcloric ”Opincuța”

- Ansamblul de dansuri populare ”Floricica”
- Cercul confecționare din fibre vegetale” Pănușa fermecată”
- Formația folclorică de copii „Doruleț”
- Ansamblu de violine ”Rapsodia”
- Orchestra ”Floricica”
- Ansamblul de dansuri pentru copii ”Chindia”

În octombrie 2010, la inițiativa Consiliului raional, în incinta Palatului de Cultură raional a fost deschis Muzeul de Etnografie şi Istorie din orașul Rezina. Un aport considerabil la colectarea exponatelor a avut-o preotul din localitate Stanislav Atamanenco. În muzeu sunt 112 exponate adunate din tot teritoriul raionului Rezina: obiecte de cult, obiecte etnografice, cărți vechi, fotografii, documente și monede, ș.a.

Pentru a păstra cultura, trebuie să continuăm să o creăm, și tocmai din acest motiv, la inițiativa colectivelor redacției ziarului ”Farul Nistrean”, spitalului raional și a școlii medii nr. 2 în anul 1988 a avut loc colectarea mijloacelor bănești pentru înălțarea în oraș a bustului închinat Marelui Mihai Eminescu, care fiind cel mai mare poet clasic al literaturii române, ne-a lăsat o operă nemuritoare, ce s-a înscris în fondul de aur al literaturii universale, prin conținutul ei adânc uman și prospețimea aromei poetice. Sculptorul D. Rusu și arhitectul E. Răzlog din Chișinău, meșterul pietrar S. Lozan din Cosăuți au lucrat în paralel asupra bustului și a soclului. Astfel cu eforturile rezinenilor într-un an inițiativa s-a materializat într-un original monument, care a fost instalat în centrul orașului Rezina.

Peste tot în Europa, vulturii de bronz ai Victoriei și a încetării focului din cel dintâi Război Mondial, veghează amintirea eroilor sacrificați trecerii macabre dintre epoci. La 24 martie 2018, în orașul Rezina a fost dezvelit bustul Regelui Ferdinand Întregitorul. Bustul fusese ridicat în anul 1936 și a fost distrus ulterior de administrația sovietică. În luna decembrie 2019, în orașul Rezina a fost dezvelit monumentul închinat grănicerilor Companiei VIII Rezina și eroilor căzuți în primul război mondial. Monumentul a fost ridicat inițial în 1936 și distrus în 1945.

Locul unde se află bustul Regelui Ferdinand poartă numele "Scuarul Regelui Ferdinand I". Inițiativa ridicării acestui monument a aparținut avocatului Iulian Rusanovschi, Asociației Studenților Creștini Ortodocși din România și Administrației Locale din Rezina. Busturi ale Regelui Ferdinand au mai fost ridicate în orașele Nisporeni și Ialoveni, precum și în satul Țepilova Mare.

Bustul Regelui Ferdinand

Bustul Constantin Stere

Sportul

O viață activă este o viață sănătoasă, iar sportul este un „medicament ieftin", la îndemâna oricui. Orice tip de activitate fizică ne ajută să trăim o viață mai liniștită și în unele cazuri chiar ne poate prelungi durata vieții.

A fost construit Centrul multifuncțional destinat activităților sportive pe str. Păcii or Rezina. Acest teren a fost realizat pentru confortul cetățenilor și conține :

- teren sportiv cu înveliș artificial cu suprafața de 620 m^2, dotat cu inventar sportiv pentru fotbal, volei;
- teren fitnes cu suprafața de 300 m^2;
- teren pentru copii cu echipament de joacă cu supafața de 300 m^2.
- rețea de iluminat public a terenului multifuncțional.

Proiectul a fost finanțat de Solidarity Fund din Polonia în Republica Moldova. Costul total al proiectului fiind de 1.334232,00 lei.

Terenuri şi săli sportive pentru jocuri sportive colective de mini fotbal, volei si baschet există în cadrul fiecărei şcoli, inclusiv la Şcoala polivalentă. Oraşul este recunoscut la nivel național şi internațional datorită performanțelor sportive obținute la artele marțiale, realizate de organizația non-guvernamentală Clubul Sportiv „Karate - kay".

În anul 1962 a fost înființată Şcoala sportivă pentru copii şi junior, unde își petrec timpul și alți tineri din localități rurale, fiind antrenați în grupe sportive la volei, fotbal, box, Judo.

Pentru promovarea modului sănătos de viață, administrația orașului Rezina periodic organizează competiții sportive, cum ar fi volei, minifotbal, tragerea otgonului, tenis de masă, șah, dame, ridicarea greutăților, velocursa și armrestling. Clubul sportiv „Karate-Kay" din orașul Rezina, prin aplicațiile de luptă marțiale demonstrază și ei rezultatele de care se bucură.

Practicarea sportului înseamnă atât nevoia unui echipament calitativ cât și condiții decente pentru el. În ultimii ani au fost date în exploatare 4 terenuri sportive cu acoperământ artificial. Astfel, grație acoperirii artificiale şi mecanismului de construcţie, pe terenele sportive, promotorii sportului își vor împărtăși succesul cu ceilalți cetățeni, deoarece ei sunt cei ce dețin capacitatea, valoarea și potențialul de a face performanță sportivă.

Turismul

Turismul reprezintă unul din domeniile cu cele mai mari profituri în țările cu un bogat potențial turistic valorificat. În prezent, aportul turismului din Republica Moldova în economia nationala este relativ nesemnicativ, cauzat de existenta unui potential turistic nevalorificat. Pentru obtinerea unei eficiente economice în domeniul turismului este necesară dezvoltarea produsului turistic existent, conștientizarea importanței dezvoltării turismului pentru dezvoltarea locală, diversificarea serviciilor, elaborarea unor mecanisme de stimulare economică (inclusiv fiscală) a agenților economici din ramură.

În planificarea și dezvoltarea turismului local, autoritățile, au un rol hotărâtor. Autoritățile locale dispun de multe instrumente în planificarea, organizarea și derularea proiectelor turistice, în ghidarea și controlul acestora. Aceste pîrghii sunt: legislative, sociale, economice, ecologice. Autoritățile locale pot încuraja acțiunile de dezvoltarea turismului prin implicarea agenților economici.

Majoritatea persoanelor care decid să facă o excursie și să viziteze faimoasele locuri a orașului Rezina, au nevoie de pensiuni în care vor fi cazați și li se va oferi condiții familiare din punct de vedere al confortului.

La acest compartiment, orașul Rezina are la dispoziție 2 unități de cazare– pensiunea turistică „Anastasia”, care dispune de 15 camere, cu o capacitate de găzduire de până la 30 de persoane, bucătărie, sufragerie, sală de biliard, saună cu un bazin mic în interior și loc pentru grătar și B&B Hotel Habitat.

Datorită faptului că nu departe de oraş se află 2 monumente istorice şi culturale (complexele monastice de la Saharna şi Țîpova), industria hotelieră ar putea avea o ascensiune, dar această dezvoltare s-ar produce doar în paralel cu implementarea unui management total pentru utilizarea durabilă a capitalului turistic (natural şi antropic), dezvoltarea infrastructurii, serviciilor şi produselor turistice, care ar duce la creşterea fluxului de vizitatori şi turişti în zonă.

Interesul comunității și autorităților locale este acela de a elabora o strategie de organizare și dezvoltare durabilă și de promovarea turismului, cu participarea tuturor agenților economici prestatori de servicii turistice și societății economice interesate în derularea activității de turism.

III. ANALIZA SWOT A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A ORAȘULUI REZINA

3.1. Analiza SWOT a infrastructurii de utilități

Puncte tari

- Așezarea geografică reușită.
- Instituţii sociale funcţionale.
- Conectivitatea diversificată și accesibilă cu celelalte regiuni.
- Existenţa reţelelor de electricitate și telecomunicaţii.
- Existenţa și extinderea reţelelor de cablu TV și internet.
- Gunoiște autorizate.
- Rețea de drumuri reabilitate și modernizate.
- Infrastrusctura transportului diversificată și ramificată, staţie de cale ferată în apropiere
- Existența unei game diversificate de resurse ale solului și subsolului.

Puncte Slabe

- Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale.
- Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului.
- Nivelul redus al culturii ecologice a populației şi a agenților economici privind gestionarea integrată a deşeurilor.
- Starea precară a străzilor în unele regiuni din oraș.
- Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în toate instituțiile.
- Lipsa drumului de ocolire

Oportunități

- Atragerea investiţiilor externe.
- Implementarea unor proiecte cu finanțare nerambursabilă.
- Accesul la proiectele transfrontaliere.
- Dezvoltarea unor planuri de investiții pe termen lung în condițiile dezvoltării durabile.
- Programe naționale de ameliorare a situației în domeniul mediului și schimbărilor climatice
- Ridicarea nivelului de trai al populaţiei prin aducerea la un nou nivel a calităţii întregii infrastructurii sociale.

Amenințări

- Gradul insuficient de întreținere a drumurilor reabilitate
- Lipseşte un sistem de indicatori de performanţă, în bază de analiză a resurselor existente, a problemelor şi a oportunităţilor, pe care angajaţii să-l atingă în perioade definite de timp.

3.2. Analiza SWOT a capacității instituționale

Puncte tari

- Activitatea Primăriei este bine concepută şi organizată.
- Membrii APL au abilităţi și experiență în domeniul dezvoltării proiectelor.
- Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru angajați, în special cele ce vizează instruirea la locul de muncă și cele de tip online (e_educație)
- În funcție de necesitate sunt desfășurate dezbateri publice.
- Localnicii sunt gata să se implice în suportul administraţiei publice locale în procesul de implementare a proiectelor.
- Securitatea cetăţenilor este asigurată de către poliţistul de sector.

Puncte Slabe

- APL I cu capacități și resurse reduse pentru promovarea Regiunii de Dezvoltare
- Capacitate redusă a APL în accesarea și valorificarea fondurilor interne și externe
- Lipseşte un sistem de indicatori de performanţă, în bază de analiză a resurselor existente, a problemelor şi a portunităţilor, pe care angajaţii să-l atingă în perioade definite de timp.

Oportunități

- Atragerea investiţiilor externe.
- Implicarea mai activă a tineretului în dezvoltarea orașului.
- Stabilirea unor contacte durabile și colaborarea cu localități din ţările vecine în vederea soluţionării unor probleme ale orașului (proiecte, măsuri culturale, schimb de experienţă).
- Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaţionale, cursuri de perfecţionare.
- Gestionarea eficientă a bugetului local.
- Optimizarea activităţii APL.

Amenințări

- Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea şi/sau promovarea unor investiţii majore.
- Instabilitate legislativă.
- Salarizare nemotivantă a persoanelor cu studii superioare şi de specialitate, care activează în domeniul administrării publice.

3.3. Analiza SWOT a economiei locale

Puncte tari

- Așezarea geografică favorabilă dezvoltării industriei, producerea materialelor de construcție și confecționaea lor
- Infrastructura de acces favorabilă pentru dezvoltarea mediului economic.
- Disponibilitatea resurselor umane.
- Costul scăzut al forţei de muncă.
- Terenuri agricole cu potenţial existent pentru obţinerea de produse agricole ecologice.
- Terenuri agricole preponderent consolidate

Puncte Slabe

- Condițiile nefavorabile de creditare a întreprinderilor.
- Întreprinderile mici se confruntă cu probleme de slabă capitalizare, lipsa gajului, experiența limitată în utilizarea creditelor, rate înalte ale dobânzii și accesul limitat la informația financiară de consultanță.
- Resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susţinerea /promovarea unor investiţii capitale.
- Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene.
- Ponderea scăzută a numărului de turiști străini
- Lipsa drumului de ocolire

Oportunități

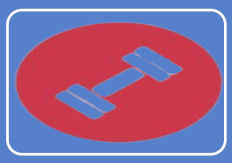
- Valorificarea potențialului legat de așezarea geografică a orașului.
- Atragerea investiţiilor externe.
- Stimularea antreprenorilor locali şi potenţiali (sectorul agricol: frigidere industriale, linii de sortare şi ambalare, prestări servicii populației, industria de producere şi prelucrătoare).
- Stimularea producătorilor locali prin aplicarea tehnicilor şi tehnologiilor moderne.
- Încurajarea şi dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat.

Amenințări

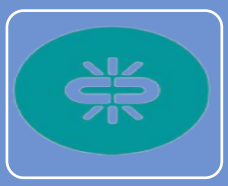
- Insuficientă informare și educare a populației în legătură cu dezvoltarea durabilă a agriculturii și protecția mediului.
- Nivelul scăzut al veniturilor populaţiei.
- Capacitatea scăzută de atragere a investiţiilor.
- Nivelul scăzut de receptivitate a populației locale la programele de finanțare.
- Creșterea ponderii muncii ilegale, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenţei sociale.
- Resurse financiare insuficiente pentru finanţarea și co-finanţarea proiectelor.

3.4. Analiza SWOT a edificiilor sociale

Puncte tari

- Rețeaua instituțiilor educaționale din oraș
- Instituțiile de învățământ sunt modernizate și sunt asigurate cu toate comunicațiile necesare
- Resursele umane angajate în cadrul instituțiilor au o pregătire profesională bună, cu un grad înalt de calificare profesională
- Atenția sporită a administrației publice locale față de problemele sănătății populației

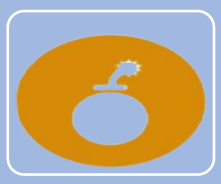
Puncte Slabe

- Baza tehnico-materială a instituțiilor de învățământ insuficient extinsă.
- Domeniul sportiv în cadrul orașului este slab valorificat
- Instabilitatea sistemului legislativ privind incluziunea şcolară
- Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale şi sociale.
- Slaba corelare a ofertei de muncă cu specializări din instituțiile de învățământ.
- Infrastructuri insuficient dezvoltate și dotarea inadecvată a institutiilor educaționale
- Tendințe demografice negative și îmbătrânirea populației
- Lipsa unui centru multifuncțional de găzduire temporară (este de a asigura adăpost temporar, servicii de asistenţă socială, asistenţă psihologică, asistență medicală primară, persoanelor fără adăpost, copii aflați în situație de risc, victimile violeței în familie)

Oportunități

- Lărgirea gamei de servicii medicale prestate.
- Implementarea unor programe complexe de monitorizare a stării de sănătate a locuitorilor.
- Suplinirea personalului medical rezident şi permanent.
- Crearea unui ONG axat pe probleme sociale și a tineretului din localitate.
- Colaborarea cu organizațiile donatoare UNICEF, PNUD, FISM, MAX, LUMOS
- Amenajarea locurilor de odihnă, locurilor de joacă pentru copii și terenurilor pentru practicarea sportului în aer liber.

Amenințări

- Scăderea interesului față de efectuarea studiilor în oraș.
- Neglijarea tradiţiilor locale, odată cu trecerea timpului.
- Dificultăţi în susţinerea financiară a proiectelor de investiţii cu caracter social.
- Resurse financiare insuficiente pentru finanţarea și co-finanţarea proiectelor sociale.
- Nereceptivitatea față de posibilitatea efectuării unor lucrări concrete în teritoriu prin intermediul granturilor străine și accesării fondurilor europene.

IV. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

4.1. Viziunea

Viziunea Strategiei de Dezvoltare a orașului Rezina, constă din sinteza misiunii, a valorilor, obiectivelor strategice specifice şi a tuturor acţiunilor necesare pentru implementarea eficientă a planului în următorii șapte ani și direcționarea eforturile actorilor naționali, regionali și locali la utilizarea potenţialelor endogene ale tuturor mecanismelor teritoriale spre dezvoltarea regiunilor. Strategia pune accentul pe încurajarea actorilor regionali şi locali de a se concentra asupra creării condiţiilor pentru dezvoltarea economică, evitând concomitent, dispersarea exagerată a resurselor financiare și administrative.

Strategiei de Dezvoltare a orașului Rezina, presupune fortificarea principiului coeziunii economice, teritoriale și sociale dar și îmbunătăţirea competitivității regionale şi a calității vieții cetăţenilor. Rezultatul final al eforturilor comunităţii trebuie să se concretizeze în dezvoltarea unui mediu atractiv de afaceri, buna utilizare şi gestionare a resurselor, protecţia mediului şi dezvoltarea durabilă. În plan social, strategia vizează crearea condiţiilor pentru dezvoltarea infrastructurii, adaptată la cerinţele populaţiei, dar și sprijinirea categoriilor sociale defavorizate. Administraţia publică locală are drept prioritate să asigure transparenţa, să se consulte şi să colaboreze în permanență cu antreprenorii locali și societatea civilă.

4.2 Misiunea

Pentru realizarea în întregime a obiectivelor propuse în Strategia de Dezvoltare, misiunea comunității şi a autorităţilor publice locale este:

“Dezvoltarea durabilă a orașului Rezina, în scopul creşterii calităţii vieţii prin crearea unui mediu economic şi social prosper, sănătos şi activ, capabil să asigure bunăstarea cetăţenilor.”

4.3 Valorile

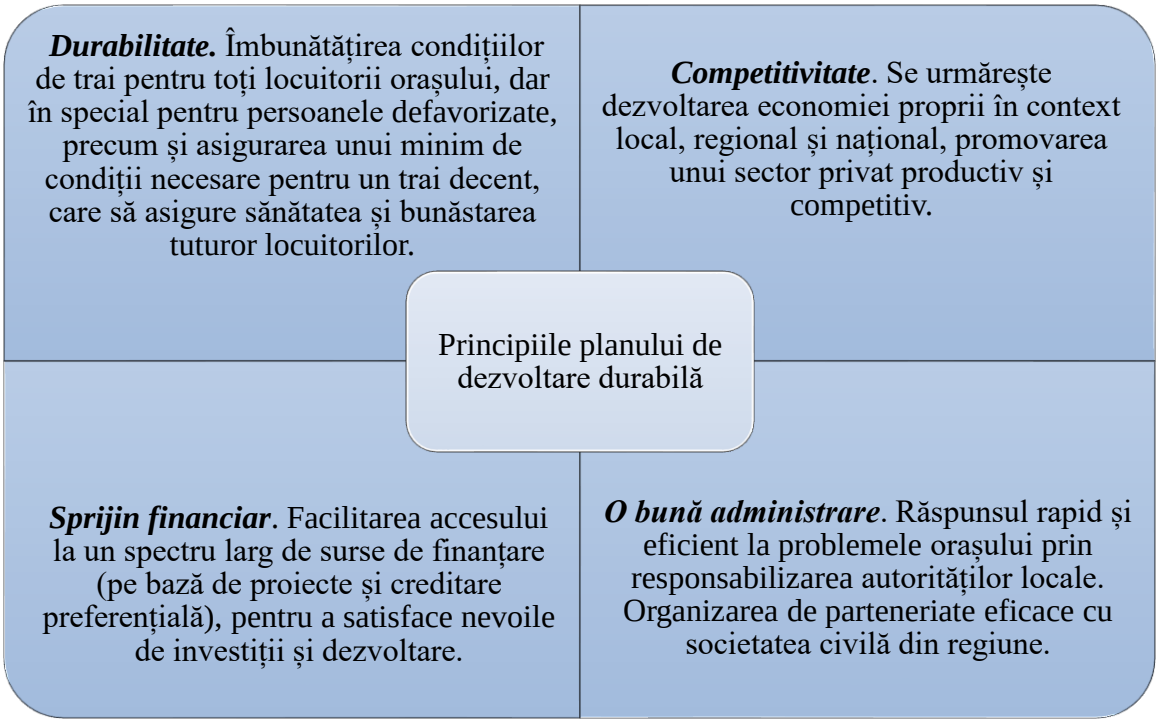
Realizarea viziunii strategice şi a misiunii comune va fi asigurată de acceptarea de către fiecare locuitor a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită şi atitudine pentru următorii șapte ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

- ***Competenţă.*** Această valoare se va manifesta prin implicarea directă a persoanelor care dispun de cunoştinţele şi abilităţile necesare, ce sunt însărcinate cu exercitarea acestor atribuţii în vederea soluționări problemelor orașului.
- ***Profesionalism.*** Fiecare funcționar public și angajat al aparatului Primăriei din oraș trebuie să dea dovadă de profesionalism, pentru a soluționa colectiv problemele cu care comunitatea se confruntă.
- ***Responsabilitate.*** Dezvoltarea în toate domeniile depinde de oameni responsabili, care să-și asume și să îndeplinească în mod sârguincios sarcinile și obligațiile de serviciu.
- ***Transparenţă.*** Această valoare este esențială pentru o bună desfășurare a acțiunilor planificate. Autoritățile și comunitatea trebuie să aibă o comunicare deschisă și liberă, astfel încât procesul să fie înțeles și acceptat de către toți cei implicați.
- ***Activism.*** Această valoare este cheia succesului misiunii comune şi trebuie să se manifeste prin simţul răspunderii în îndeplinirea obligaţiunilor asumate şi prin perseverenţă la toate etapele realizării planului de acţiune.
- ***Patriotism (local și naţional).*** Sentimente de dragoste şi devotament faţă de patrie şi de popor, faţă de locul de baştină, precum şi promovarea tradiţiilor şi valorilor orașului în timp şi spaţiu.
- ***Cooperare.*** Pentru a îndeplini viziunea și misiunea propusă, este nevoie de a lucra operativ pentru binele tuturor, soluționând problemele existente, care îi vizează pe toți din comunitate.
- ***Consultare.*** Orice acţiune cu impact asupra unei mari părţi a localităţii va fi discutată cu întreaga comunitate şi implementată cu acordul majorităţii.
- ***Respect reciproc.*** Atitudine de stimă reciprocă atât în relaţiile de serviciu, oficiale, cât şi cele cotidiene.

- ***Toleranţă.*** Capacitatea de a respecta opinia fiecăruia și a se abţine în situaţii critice, în interesul cauzei comune și a majorităţii.
- ***Meritocraţie.*** Alegerea și promovarea persoanelor active și talentate, care lucrează pentru comunitate și își îndeplinesc sarcinile în mod responsabil.
- ***Onestitate.*** Pentru a ajunge la succes, fiecare participant, în scopul realizării cu succes a acestei strategii, trebuie să fie onest și corect, precum și să mențină un caracter integru.

4.4. Obiectivele

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut în totalitate, deoarece situațiile neașteptate pot și ele să exercite o influență semnificativă asupra procesului. Dezvoltarea orașului Rezina, poate fi realizată numai în condițiile unei strategii/plan de dezvoltare care să stabilească cu claritate pașii și alternativele de dezvoltare a orașului.

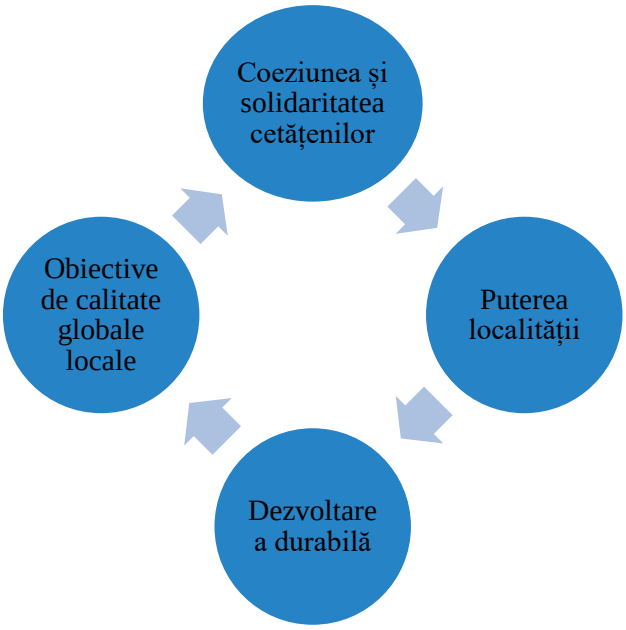

Analizând Economia, Societatea și Mediul, se formulează obiectivele strategice, conturate ca un produs final al procesului de planificare strategică pe termen lung, la nivel local. Pentru realizarea viziunii strategice expuse în Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina, activităţile tuturor factorilor implicaţi în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre realizarea acestor 6 obiective strategice:

- Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii de utilităţi publice de calitate.
- Asigurarea condiţiilor pentru crearea unor activităţi economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în oraș.
- Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educaţie, optimizarea sistemului de sănătate şi protecţie socială a orașului Rezina.
- Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale şi de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural.
- Protecţia mediului ambiant, informarea şi implicarea populaţiei în vederea utilizării raţionale a resurselor naturale.
- Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituţional modern şi transparent şi implicarea cetățenilor în procesul decizional.

Scopurile și obiectivele de dezvoltare a orașului Rezina se pot realiza doar în cadrul unei strategii care stabilește și descrie cu claritate căile și alternativele de dezvoltare. În funcție de alternativele de dezvoltare expuse, se stabilește şi structura cursurilor de calificare a funcţionarilor din APL.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

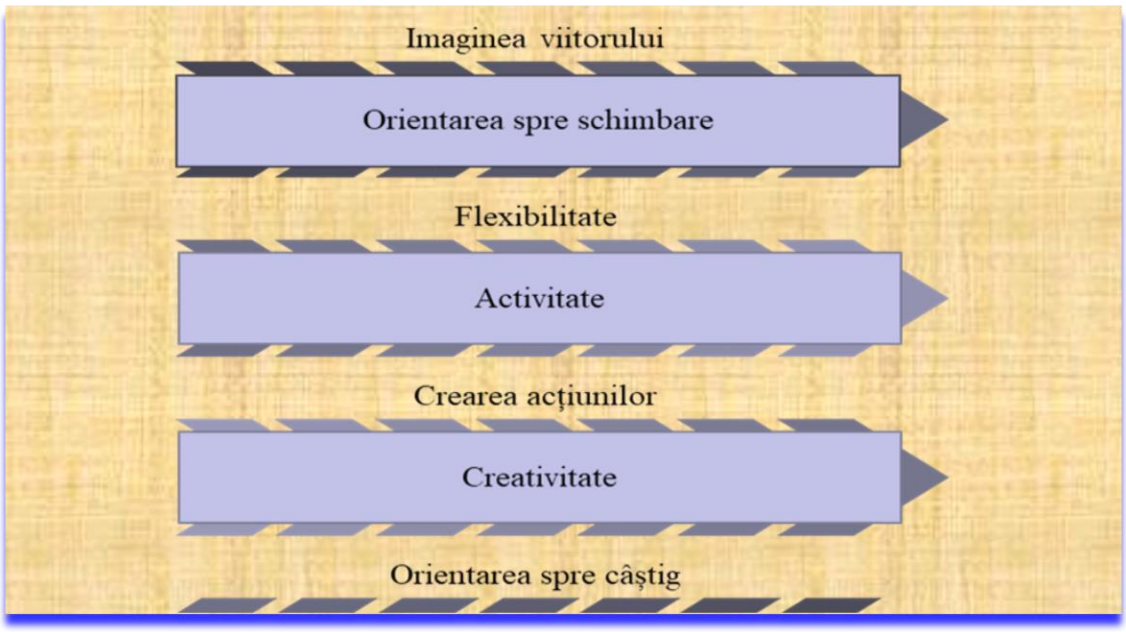

Posibilitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde la nevoile reale ale orașului Rezina, utilizând eficient resursele de care dispune, este un elemente-cheie în realizarea obiectivelor majore ale strategiei. Un alt criteriu de bază al actualității strategiei îl reprezintă ajustarea acesteia la viziunea tinerilor antreprenori și generații.

Pentru fiecare domeniu de planificare, există 3 niveluri:

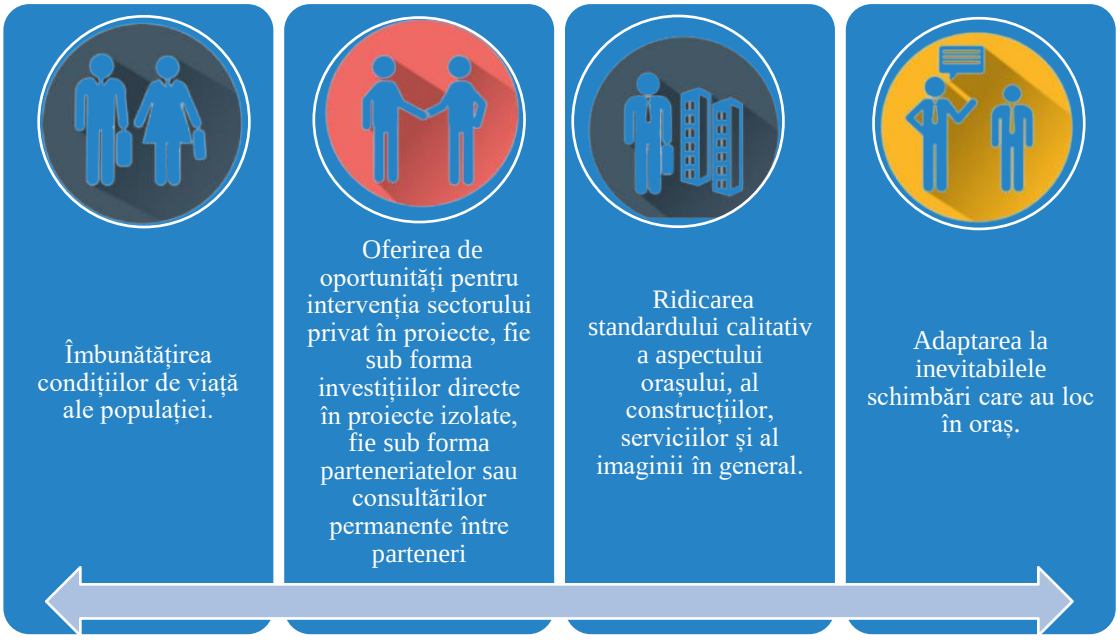

Strategia de Dezvoltare socio-economică pentru perioada 2022–2029 are cel puțin 7 trăsături caracteristice care se recomandă managerilor locali ai orașului Rezina:

Obiectivele de bază de dezvoltare durabilă ale orașului Rezina, constau în reducerea sărăciei, dezvoltarea infrastructurii de bază, protecția mediului, întărirea coeziunii sociale și regenerarea rurală.

Elaborarea strategiei de dezvoltare Socio-Economică pornește de la următoarele realități.

V. STABILIREA ȘI REALIZAREA OBIECTIVELOR

5.1 Stabilirea obiectivelor planului strategic

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informaţiile din sondajul sociologic realizat, analiza punctelor slabe şi tari, a oportunităţilor şi riscurilor mediului extern, dar și viziunile EP şi APL referitor la viitorul orașului Rezina.

După analiza pe baza unui set de criterii şi după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare următoarele 6 obiective strategice:

Obiectiv 1	Obiectiv 2	Obiectiv 3	Obiectiv 4	Obiectiv 5	Obiectiv 6
Implementare, dezvoltarea şi eficientizarea infrastructurii publice locale.	Asigurarea condiţiilor pentru crearea unor activităţi economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă.	Modernizarea şi eficientizarea sistemului de educaţie, optimizarea sistemului de sănătate şi protecţie socială în orașul Rezina	Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale şi de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al orașului.	Protecţia mediului ambiant, informarea şi implicarea populaţiei în vederea utilizării raţionale a resurselor naturale.	Implementare în activitatea APL a unui sistem instituţional modern şi transparent, implicarea civică în dezvoltarea orașului şi în procesul decizional

Succesul realizării Strategie de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina, depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare şi monitorizare acestuia, de prezenţa unei coaliţii încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului vor fi implicaţi mai mulţi actori locali, regionali, naționali și internaționali, fiecare îndeplinind un rol specific în realizarea acţiunilor planificate.

Acești actori sunt:

- Administraţia publică locală (Consiliul Orășănesc, Primarul, Primăria)
- Comunitatea Locală - locuitorii orașului şi instituţiile publice locale, Societatea civilă (ONG, tineretul, pensionarii, organizaţiile confesionale şi profesionale)
- Agenţii economici
- Structuri externe (Consiliul raional Rezina, Organizaţiile internaţionale, Guvernul).

5.2 Etape de implementare

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina, poate fi divizată convenţional în 3 etape:

Adoptarea

- Strategiei de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Strategia de Dezvoltare va fi supusă dezbaterilor publice la Adunarea comunității. După dezbatere, al cărei scop este ajustarea propunerilor şi recomandărilor făcute, Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a orașului, va fi înaintată spre aprobare Consiliului Orășănesc. După aprobarea strategiei de dezvoltare, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acţiuni trimestriale şi anuale privind realizarea strategiei de dezvoltare în conformitate cu planul de Acţiuni.

Implementarea

- Strategiei de dezvoltare se va efectua prin realizarea propriu-zisă a acţiunilor, activităţilor, măsurilor şi proiectelor concrete recomandate. Pentru fiecare acţiune și proiect vor fi stabilite obiective, planul activităţilor necesare, perioada de desfăşurare (durata), responsabilii şi partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate şi asigurate sursele de finanţare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea

- Strategiei de dezvoltare. În perioada de implimentare, responsabilii de realizarea planului de acţiuni vor raporta îndeplinirea activităţilor, proiectelor şi atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acţiunilor şi strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliţi. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acţiuni se vor iniţia măsuri de corectare sau ajustare a planului.

5.3. Riscuri şi impedimente în procesul de implementare, metode de preântâmpinare

Realizarea cu succes a acţiunilor propuse în Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina, poate fi împiedicată de prezenţa anumitor riscuri şi impedimente. Riscurile şi impedimentele aferente implementării Planului de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne şi (b) externe.

RISCURI DE IMPLEMENTARE INTERNE

Domeniul	Descriere
Managementul implementării Planului strategic	❖ Confruntări de interese privind implementarea planului strategic. ❖ Experienţă insuficientă în elaborarea, promovarea şi gestionarea proiectelor de dezvoltare de anvergură. ❖ Prevalarea intereselor personale. ❖ Resurse financiare limitate.
Parteneriat	❖ Cooperarea slabă a autorităţilor publice locale cu sectorul de afaceri şi comunitate. ❖ Indiferenţa şi neimplicarea populaţiei în susţinerea activităţilor de dezvoltare a orașului. ❖ Lipsa de experienţă a structurilor societăţii civile şi neimplicarea lor în soluţionarea problemelor. ❖ Neimplicarea partenerilor rezidenţi şi nerezidenţi.
Dezvoltarea economică	❖ Lipsa interesului din partea comunităţii de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale. ❖ Dependenţa sectorului agrar de condiţiile climaterice. ❖ Posibilităţile financiare reduse ale APL şi ale agenţilor economici pentru a efectua investiții. ❖ Nivel scăzut de acumulare a impozitelor. ❖ Capacitatea redusă de cumpărare.

Socială	❖ Resurse limitate pentru acordarea asistenţei sociale. ❖ Degradarea continuă a condiţiilor de trai a populaţiei. ❖ Emigrarea forţei de muncă. ❖ Îmbătrânirea demografică. ❖ Lipsa sprijinului comunităţii în renovarea obiectelor de infrastructură socială.
Mediu	❖ Lipsa dorinței de a conştientiza pericolul folosirii apei poluate asupra sănătăţii lor. ❖ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubrizare.

RISCURI DE IMPLEMENTARE EXTERNE

Domeniul	Descriere
Cadrul politico-juridic	❖ Instabilitatea politică. ❖ Contradicţia şi inconsecvenţa legislaţiei în vigoare.
Relaţiile cu partenerii externi	❖ Lipsa conlucrării cu autorităţile publice raionale şi centrale. ❖ Micşorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional.
Starea economiei	❖ Potenţial investiţional redus. ❖ Inaccesibilitatea pieţelor de desfacere de peste hotare. ❖ Infrastructură de afaceri slab dezvoltată.

La fel au fost identificate pericolele majore ce pot împiedica implementarea activităţilor planificate şi posibilităţile de aplanare a acestora.

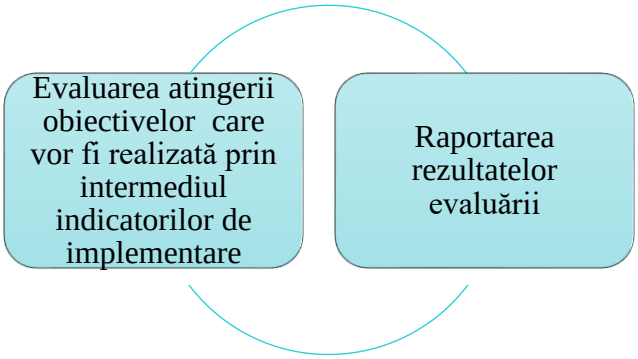
Riscuri	Metode de implementare
Indiferenţa membrilor comunității	❖ Organizarea adunărilor generale. ❖ Organizarea audierilor publice. ❖ Organizarea meselor rotunde şi a şedinţelor tematice. ❖ Prezentarea exemplelor de succes.

	❖ Desfăşurarea concursurilor tematice.
Insuficienţa resurselor financiare	❖ Participarea la concursuri de proiecte. ❖ Iniţiative ale agenţilor economici prin crearea şi dezvoltarea parteneriatelor. ❖ Crearea unor ONG-uri. ❖ Contribuţia populaţiei. ❖ Aportul donatorilor.
Lipsa specialiştilor	❖ Pregătirea specialiştilor. ❖ Motivarea specialiştilor. ❖ Colaborarea cu organizaţiile specializate. ❖ Colaborarea cu instituţiile de învăţământ. ❖ Pregătirea în teritoriu.
Informarea redusă a populaţiei	❖ Utilizarea mijloacelor mass-media. ❖ Plasarea avizelor. ❖ Organizarea adunărilor și seminarelor. ❖ Publicarea buletinelor informative. ❖ Plasarea informaţiilor pe pagina electronică a localităţii. ❖ Montarea panourilor de informare.
Migrarea populaţiei	❖ Crearea noilor locuri de muncă. ❖ Îmbunătăţirea sferei sociale.
Instabilitatea politică	❖ Informarea privind programele politice. ❖ Colaborare cu partidele politice. ❖ Prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor.

VI. MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ

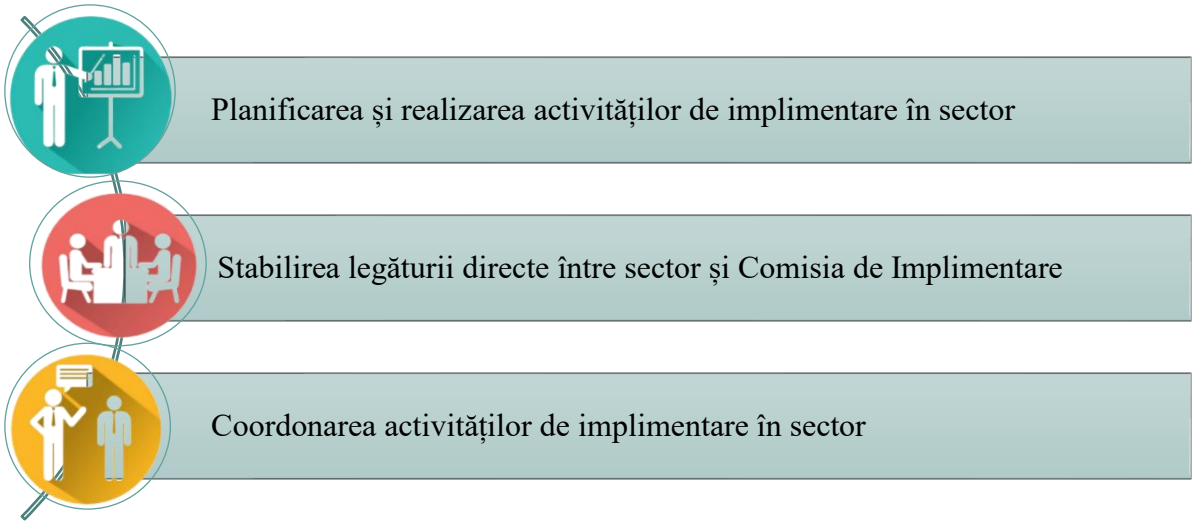
6.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în:

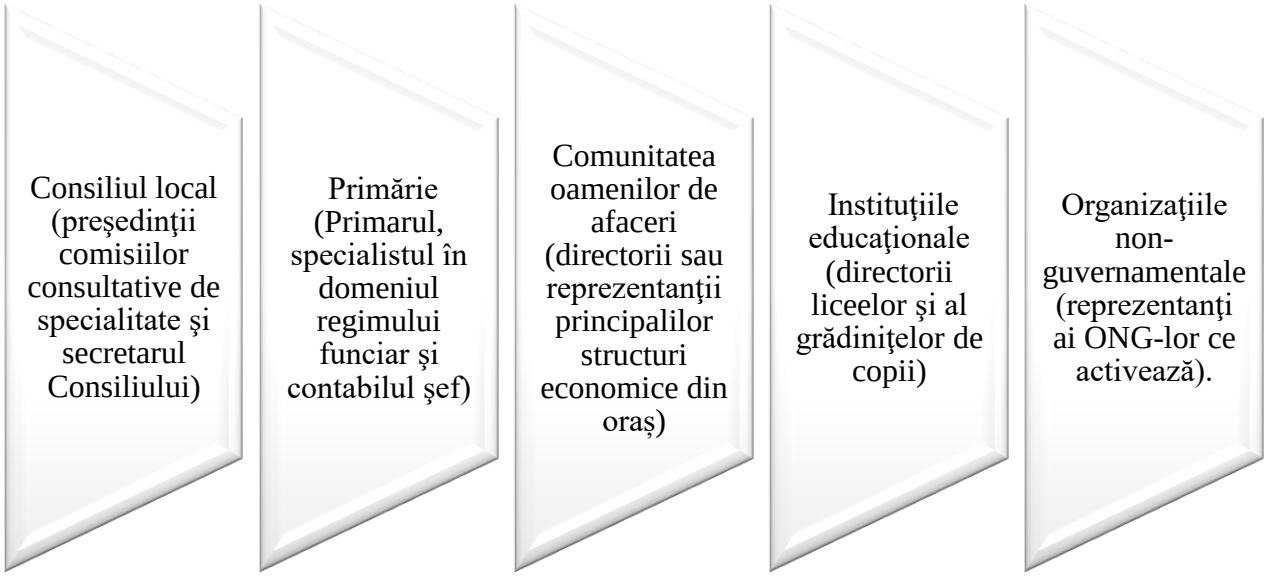
În scopul asigurării transparenţei procesului de implementare, precum şi a participării locuitorilor în implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina, prin dispoziția primarului orașului va fi creat grupul de lucru, în care vor fi incluși cetățeni de diferite vârste. Grupul de lucru va contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât şi în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Strategiei, astfel consolidându-se societatea civilă din comună.

Atribuţiile Grupului de lucru vor consta în:

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea a Strategiei (în continuare CIS). CIS va fi creată cu statut de Comisie

obştească pe lângă Consiliul raional şi Primărie în componenţa căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicaţi în dezvoltarea orașului, inclusiv membrii Consiliului Participativ:

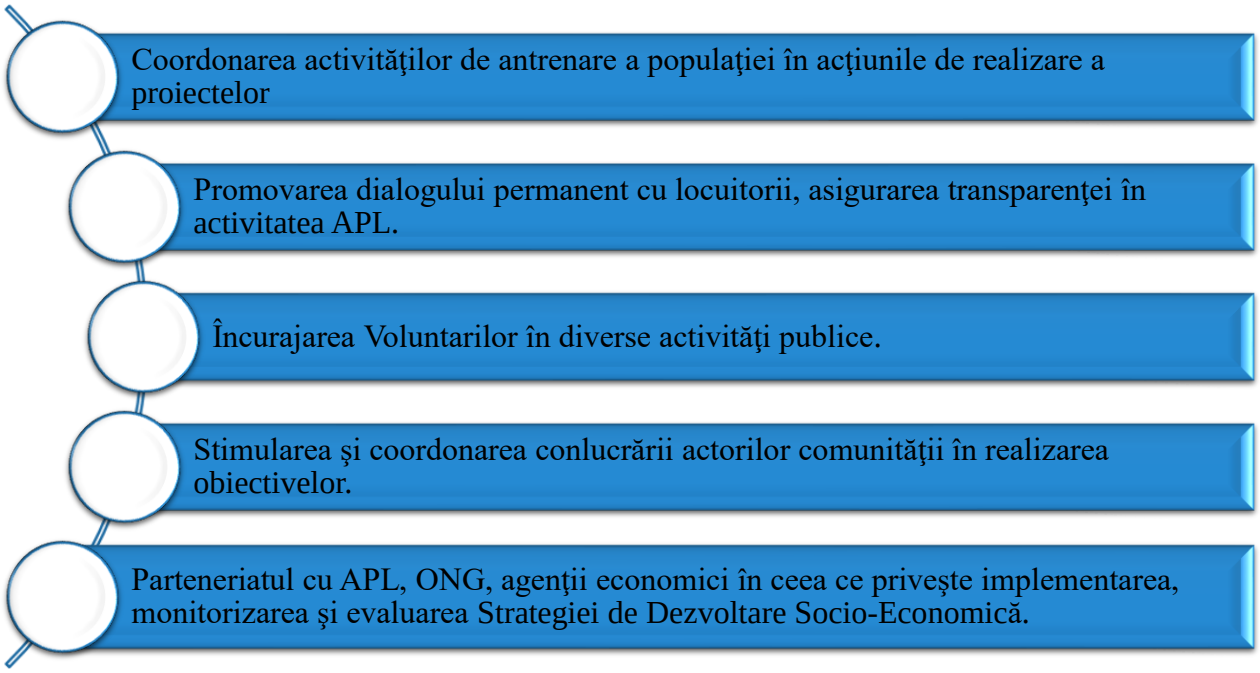

În implementarea strategiei, responsabilităţile de bază ale CIS vor fi:

- ✓ Planificarea implementării acţiunilor.
- ✓ Elaborarea şi promovarea adoptării deciziilor privind acţiunile de implementare.
- ✓ Coordonarea activităţilor de implementarea acţiunilor şi proiectelor de dezvoltare.
- ✓ Coordonarea activităţilor de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate.
- ✓ Monitorizarea implementării planului de acţiuni.
- ✓ Elaborarea rapoartelor şi prezentarea lor către Consiliul Local.
- ✓ Acordarea asistenţei tehnice şi consultative în toate domeniile.
- ✓ Elaborarea şi dezbaterea proiectelor prioritare de dezvoltare.
- ✓ Analiza deciziilor privind diverse probleme ale orașului.
- ✓ Elaborarea şi iniţierea modificărilor în planul strategic.

CIS îşi va desfăşura activitatea în şedinţe care vor avea loc cel puţin o dată pe lună.

Un rol important în procesul de implementare a Strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea şi evaluarea procesului de implementare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Rezina. Competenţele Consiliului se vor axa pe:

6.2. Raportarea şi indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea şi prezentarea de către persoanele responsabile a rapoartelor trimestriale către CIS, privind realizarea planului de acţiuni şi a obiectivelor specifice. Anual, CIS va prezenta consiliului raional raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanţă. Pentru fiecare acţiune planificată sunt stabiliţi anumiţi indicatori de implementare care vor fi monitorizaţi. În baza informaţiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiarii sau instituţiile specializate, se va stabili nivelul şi gradul de implementare a acţiunilor şi atingerea obiectivelor fixate.

VII. PLANUL DE ACȚIUNI A STATEGIEI DE DEZVOLTARE

Planul Acțiune (PA) reprezintă o unealtă atât de planificare cât şi implementare a schimbărilor, ce conţine un set de politici în domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate în strategie.

7.1. Consideraţiuni generale

Pentru atingerea unor parametri specifici societăţii moderne, astfel ca durabilitatea devină punctul forte al Consiliului Raional, Planul de Acțiune pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică reprezintă un pachet de măsuri şi proiecte necesare în schimbarea comunităţii locale.

PA va fi revizuit în mod periodic, astfel încât obiectivele fixate să ţină cont de evoluţia macro-economică la nivel naţional, regional şi local, precum şi de opiniile societății civile locale cu privire la implementarea și rezultatele lui. Se planifică ca revizuirea să se facă la intervale scurte, astfel încât marja de eroare în privința evaluării resurselor necesare pentru diverse proiecte să fie cât mai mică. De asemenea, ***PA*** va ține cont de evoluția în timp a economiei localității, iar variabilele economice luate în calcul la prognoza economică se vor multiplica la revizuirile ulterioare.

Domeniile dezvoltării actuale sociale, economice, tehnologice și de mediu a orașului Rezina, au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul Strategiei de Dezvoltare. Obiectivele și scopurile strategice au fost create, fixându-se câteva repere ca referinţe pentru dezvoltarea durabilă ulterioară.

Scopul prezentului Planul de Acţiuni este expunerea concisă și clară a principalelor acţiuni, activități şi proiecte necesare atât la etapa de planificare, cât și la cea de implementare a dezvoltării social-economice, astfel încât procesul să poată fi evaluat în continuu prin indicatorii ce au fost selectați ca fiind cei mai relevanți pentru orașul Rezina.

Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea şi eficientizarea infrastructurii publice locale

NR	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, mii lei	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	**Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor și iluminării stradale**	1.1.1.Construcția drumului de ocolire a or.Rezina	2022-2028	80000	BL, BR, BS,Fondul Rutier Naţional, FISM,fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru, responsabil tehnic	Drum construit, L=4,7km
		1.1. 2.Proiectarea și construcția drumurilor din cartierul Rezina-Vest	2022-2028	30000	BL, BR,BS, Fondul Rutier Naţional, FISM,fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Drumuri construite L=4989m
		1.1.3.Renovarea drumurilor locale din or.Rezina, satele: Ciorna, Boșernița și Stohnaia și a acceselor, curților blocurilor locative din or.Rezina	2022-2028	35000	BL, BR,BS, Fondul Rutier Naţional, FISM,fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Drumuri, accese , curți renovate
		1.1.4 Întreținerea drumurilor locale (profilarea drumurilor cu autogrederul) şi canalelor de scurgere a apelor pluviale din or. Rezina , satele : Ciorna, Stohnaia, Boșernița și extravilanul localităților	2022-2028	2000	BL, BR, Fondul Rutier Naţional, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Drumuri locale și canale de scurgere a apelor pluviale întreținute
		1.1.5.Renovarea și extinderea sistemului de iluminare stradală din or.Rezina, satele Ciorna , Boșernița și Stohnaia.	2022-2028	1000	BL, BR, Agenția pentru eficiență energetic,BS	Primar, CL, Grup de lucru	Străzi iluminate
2	**Extinderea , renovarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare**	1.2.1 Finalizarea construcției stației de epurare din or. Rezina	2022	2100	Inspectoratul Național Ecoilogic, BL	Primar, CL, Grup de lucru	1 stație de epurare funcționabilă
		1.2.2 Proiectarea ,construcția, extinderea ,renovarea,sistemului de alimentare cu apă potabilă din or.Rezina , satele Ciorna, Stohnaia, Boșernița,	2022-2028	2800	BL, BR,BS, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Sistema de apeduct extinsă
		1.2.3 Proiectarea ,construcția, extinderea ,renovarea,sistemului de canalizare din or.Rezina , satele Ciorna, Stohnaia, Boșernița,	2022-2028	10000	FISM, GIZ, BL,Ministerul Mediului	Primar, CL, Grup de lucru	Sistemă de canalizare extinsă
	Extinderea rețelelor de	1.3.1 Utilizarea energiei regenerabile eoliene și fotovoltaice în necesarul energetic al orașului Rezina	2022-2028	3000	BL, BR, BS, AEE,	Primar, CL, Grup de lucru	Edificii ce vor utilize energia

3		1.3.2 Instalarea panourilor solare pentru apă caldă la grădinițile de copii nr. 1,5 și 6 din or. Rezina	2022-2028	2000	BL,BR, Agenția pentru Eficiență Energetică, ambasadele RM, alte fonduri și surse	Primar CL, Grup de lucru	Panouri solare montate

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condiţiilor pentru crearea unor activităţi economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

NR	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total,mii lei	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	**Diversificarea micului business**	2.1.1 Accesarea unor surse de finanţare sub formă de grant sau investiţionale pentru dezvoltarea business-ului	2022-2028	1500	Surse atrase	Primar, CL, Agenți economici	ÎMM finanțate
		2.1.2 Stimularea dezvoltării sectorului servicii (ecoturism , confecţii, frezării, centru de reparaţii a tehnicii, ş.a.)	2022-2028	500	BL, Agenți economici, surse atrase	Primar, CL, Persoane private	ÎMM create/ dezvoltate
		2.1.3 Stimularea dezvoltării sectorului de producere (mini-fabrici de prelucrare a fructelor şi legumelor, mini-fabrici de textile, creşterea ciupercilor, sericultura, acvacultura, etc.)	2022-2028	1000	BL, Agenți economici, surse atrase	Primar, CL, Persoane private	ÎMM create/ dezvoltate
		2.1.4 Cultivarea spiritului antreprenorial în deosebi în rândul tinerilor	2022-2028	50	Organizații de consultanță, ODIMM	Primar, CL	ÎMM create/ dezvoltate
		2.1.5 Stimularea deschiderii unor puncte de colectare şi achiziţionare a producţiei agricole	2022-2028	500	BL,Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici	Puncte de colectare deschise
		2.1.6 Elaborarea unui material video "Oportunități de afaceri în cadrul orașului Rezina"	2022-2028	55	Organizații de consultanță, ODIMM	Primar, CL	1 comunicație video elaborată
		2.1.7 Întreținerea pieței agricole autorizate	2022-2028	80	BL,Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici	1 piață agricolă dezvoltată
2	**Valorificarea potențialului turistic**	2.2.1. Identificarea atracțiilor turistice din perimetrul orașului Rezina și extravilan	2022-2028	45	BL,alte surse	Primar, CL, GȚ, Agenți economici	Numărul atracțiilor turistice identificate
		2.2.2 Elaborarea și implementarea unui plan local de	2022-2028	35	BL,alte surse	Primar, CL, GȚ,	1 plan elaborat privind

		măsuri în vederea dezvoltării turismului în or. Rezina				Agenți economici	dezvoltarea turismului
		2.2.3 Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor (Agropensiuni, puncte de alimentație publică etc.)	2022-2028	1 000	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, Agenți economici	ÎMM create/ dezvoltate

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea şi eficientizarea sistemului de educaţie, optimizarea sistemului de sănătate şi protecţie socială

NR	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, mii lei	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	**Dezvoltarea învățământului preşcolar local competitiv**	3.1.1 Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de educație timpurie în corespundere cu particularităţile de vârstă a copiilor	2022-2028	450	BL, Direcția raională Educațională, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Mobilier / echipamentului procurat
		3.1.2 Dotarea bibliotecilor cu toată literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor	2022-2028	250	BL, Direcția raională Educațională, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Numărul de lecturi
		3.1.3 .Stimularea unei perfecționări continue a cadrelor didactice implicate în procesul educațional	2022-2028	80	BL, Direcția raională Educațională, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Cadre instruite
		3.1.4. Conservarea energiei termice în clădirilor grădiniţelor de copii, termoizolarea pereţilor și a podurilor la grădinița de copii nr. 6 din or. Rezina	2022-2028	2000	BL, BR, FISM, surse atrase	Primar, CL, Grup de lucru	1 instituție termo-izolată
		3.1.5 Menţinerea şi modernizarea clădirilor instituţiilor de învăţământ preşcolar din or. Rezina	2022-2028	1 000	BL, Bugetul instituțiilor de educație, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de educație	Clădiri modernizate
		3.1.6. Elaborarea și implementarea programelor de educație sanitară pentru copii, tineri, adulţi şi vârstnici	2022-2028	45	BL, BR, donator, MSMPSF	OMF, Direcția raională de sănătate	Programe elaborate și implementate
	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru	3.2.1Renovarea clădirii fostului gimnaziu din str. Păcii, nr.34/1,or. Rezina în : - Centru de plasament pentru copii în situații de risc și bătrîni în situații de resc	2022-2028	7000	BL, BR, FISM,alte fonduri, alte surse	Primar, Grup de lucru, Asistența Socială	1Centru de plasament pentru copii din familii social vulnerabile

2							1 Azil pentru bătrîni
		3.2.2. Implementarea serviciilor socio–medicale şi de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dezabilităţi şi persoanelor în etate	2022-2028	250	BL, BR, donator, surse atrase, MSMPSF	Asistentul social, CL, ONG	Persoane deservite
		3.2.3. Crearea programelor de susţinere a familiilor tinere	2022-2028	30	BL, BR, donator, MSMPSF	Asistentul social, CL, ONG	Familii tinere susținute
		3.2.4 Amenajarea intrărilor și infrastructurii de acces pentru persoanele cu necesități speciale în toate instituțiile de stat, inclusiv a instituțiilor de învățământ	2022-2028	80	BL, BR, donator, MSMPSF	Asistentul social, CL, ONG	Edificii cu accese amenajate

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale şi de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al orașului

NR	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, mii lei	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	**Dezvoltarea activităţilor culturale**	4.1.1 Dotarea bibliotecilor cu echipamentul și literatura necesară	2022-2028	150	BL, alte surse	Primar Director CCT, ONG	2 calculatoare instalate
		4.1.2 Crearea și menținerea serviciilor multimedia în biblioteci	2022-2028	50	BL, alte surse	Primar Director CCT, ONG	servicii oferite
		4.1.3 Dotarea bibliotecilor cu echipamentul și literatura necesară	2022-2028	50	BL, alte surse	Primar Director CCT, ONG	20 calculatoare instalate
		4.1.4 Renovarea clădirii ,deschiderea muzeului din str. Păcii, nr.34/1, or. Rezina	2022-2023	2000	BL, alte fonduri, alte surse	Primar, CL, grupul de inițiativă	1 muzeu funcțional
2	**Dezvoltarea infrastructurii de odihnă şi agrement**	4.2.1 Amenajarea și întreținerea terenurilor sportive din oraș, inclusiv reconstrucția terenului sportiv pentru LT,,Olimp,,	2022-2028	150	BL, FMF, FEN, donații alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Terenuri oferite pentru sport-2
		4.2.2 Menținerea și organizarea activităţilor colectivelor artistice de amatori (muzică, dans, etc.)	2022-2028	100	BL, Direcția raională culturală, donații, alte surse	Primar, conducători artiști	Numărul de activități-10
		4.2.3 Amenajarea şi întreținerea spațiilor verzi, amenajarea unui parc orășenesc- grădină public.	2022-2028	300	BL, agenți economici alte surse	Primar Director CCT, ONG	zone de agrement

3	**Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural**	4.3.1 Menţinerea activităţii echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) şi dotarea lor cu echipament sportiv necesar	2022-2028	150	BL, Direcția raională cultură și turism, donații, alte surse	Primar,CL,grupul de lucru	Numărul de activități desfășurate
		4.3.2 Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj şi costumaţie necesară	2022-2028	350	BL, alte surse	Primar Director CCT, ONG	Colective asigurate cu strictul necesar
		4.3.3 Promovarea tinerilor talentați prin susținerea participării lor la diferite concursuri, festivaluri la nivel național și internațional	2022-2028	60	BL, Direcția raională cultură și turism, donații, alte surse	Primar,CL,grupul de lucru	Numărul de evenimente
		4.3.4 Organizarea şi petrecerea evenimentelor cultural-artistice şi sportive în cadrul orașului Rezina	2022-2028	100	BL, Direcția raională cultură și turism donații, alte surse	Primar, CL,grupul de lucru	Numărul de evenimente
		4.3.5 Identificarea și promovarea produselor tradiționale locale	2022-2028	50	BL, Agenții economici, donații, alte surse	Primar, grupul de lucru	Numărul de produse

Obiectiv Strategic 5. Protecţia mediului ambiant, informarea şi implicarea populaţiei în vederea utilizării raţionale a resurselor natural

NR	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, mii lei	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	**Crearea sistemului de gestionare a deșeurilor în conformitate cu standardele**	5.1.1 Proiectarea și implementarea sistemului de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor	2022-2028	2 000	BL, contribuție, alte surse	Primar, CL Grupul de lucru	m^3 deșeuri colectate
		5.1.2. Amenajarea și întreținerea gunoiștilor autorizate în conformitate cu normele sanitaro-epidemice și ecologice existente	2022-2028	150	BL, contribuție, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr de gunoiște amenajate
		5.1.3 Amenajarea și întreținerea căilor de acces la gunoiștea autorizată	2022-2028	150	BL, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Lungimea căilor amenajate

		5.1.4 Proiectarea și construcția platformelor de colectare selective (reciclabile) a deșeurilor	2022-2028	250	BL, contribuție alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr. platforme construite
		5.1.5. Elaborarea şi implementarea unui mecanism de avertizare şi sancţionare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deşeurilor casnice	2022-2028	25	BL, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr. persoanelor avertizate
2	**Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic**	5.2.1. Curățarea fântânilor publice de pe teritoriul orașului Rezina și a izvoarelor decorative	2022-2028	250	BL, contribuții Ministerul Mediului, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	Nr fântâni și izvoare curățate
		5.2.2. Curățirea canalelor de scurgere și amenajarea spațiilor verzi în intravilan	2022-2028	350	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	Intravelanul orașului amenajat
		5.2.3.Amenajarea noului cimitir din or. Rezina	2022-2028	2000	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	1 cimitir amenajat
		5.2.4. Curăţirea şi amenajarea anuală a cimitirilor existente din perimetrul UAT	2022-2028	100	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	3 cimitire amenajate
		5.2.5. Organizarea bilunarelor ecologice (curăţire, amenajare şi înverzire a spaţiilor publice)	2022-2028	150	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	Nr evenimente organizate
		5.2.6. Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren	2022-2028	80	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	Nr de arbori / arbuști plantați
		5.2.7. Amenajarea izvoarelor din localitate	2022-2028	60	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	Nr de izvoare amenajate
3	**Informarea și instruirea locatarilor despre protecția mediului**	5.3.1 Informarea populaţiei asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2022-2028	20	BL, FEN alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr persoane informate
		5.3.2 Elaborarea şi implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea şi îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă şi agrement de pe teritoriul orașului Rezina	2022-2028	15	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	Nr eveniment organizate
		5.3.3. Implementarea programelor de educaţie ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2022-2028	30	BL, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr de programe

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituţional modern şi transparent, implicarea civică în dezvoltarea orașului şi în procesul decizional

NR	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total,mii lei	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	**Asigurarea transparenței în activitatea APL**	6.1.1.Organizarea periodică, a audierilor publice, dezbaterilor adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor orașului	2022-2028	25	BL	Primar, CL, grupul de lucru	Nr de audiențe
		6.1.2. Menţinerea și suplinirea panourilor informative de pe teritoriul orașului	2022-2028	15	BL, alte surse	Secretarul CL, grupul de lucru	Nr de panouri
		6.1.3. Întreținerea paginii Web a primăriei or. Rezina și a paginilor de pe rețelele de socializare	2022-2028	25	BL, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru	Nr articole publicate
		6.1.4 Elaborarea unui mecanism de implementare în activitatea aparatului Primăriei a prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional (№ 239 din13.11.2008)	2022-2028	10	BL, alte surse	Secretarul CL	Nr de persoane informate
2	**Dezvoltarea capacităților de atragere și planificarea finanțelor**	6.2.1 Participarea funcţionarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică locală	2022-2028	35	BL, alte surse	Primar, CL	Nr de funcționari calificați
		6.2.2 Întărirea capacităţilor funcţionarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor	2022-2028	25	BL, alte surse	Primar,CL	Nr proiecte câștigate
		6.2.3 Stabilirea unor parteneriate, înfrăţiri , în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experienţă, proiecte transfrontaliere, etc.)	2022-2028	20	BL, alte surse	Primar,CL	Nr de parteneri și proiecte
3	**Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor**	6.3.1 Acordarea suportului pentru înființarea ONG-lor și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente	2022-2028	20	BL	Primar, Secretarul CL, ONG	Nr de organizații
		6.3.2 Inițierea şi derularea unor acţiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc	2022-2028	200	BL	Primar, Secretarul CL, ONG	Nr de acțiuni desfășurate

VIII. IMPACTUL IMPLIMENTARII PLANULUI DE DEZVOLTARE

Mai jos sunt enumerate cele mai importante rezultate pe care Planul le va avea asupra comunităţii, prezentate separat pe fiecare ramură:

8.1. Infrastructura

Cu ajutorul proiectelor și dezvoltare implementate, comunicaţiile rutieră ce facilitează accesul înspre şi dinspre localitate vor fi aduse la standardele UE, iar reţelele de apă, precum și cele de apă uzată vor conecta întreaga populaţie şi agenţii economici care își vor desfăşura activitatea în cadrul localității. Calitatea apei şi prestarea serviciilor de apă şi canalizare vor întruni condițiile directivelor UE, conform procesul de regionalizare consimțit de R. Moldova. De asemenea, desfăşurarea activităţilor economice trebuie să respecte exigenței impuse Republicii Moldova în privinţa impactului asupra mediului.

8.2. Mediul economic

O relansare economică a localității este una dintre prioritățile planului de dezvoltare. Proiectele identificate și analizate fiind orientate către o revenire în acest sens. De exemplu, promovarea turismului, a antreprenoriatului şi parteneriatelor de tip public-privat vor schimba profilul economic a localității prin intermediul proiectului “Orizontul Europa”. Stabilitatea şi bunăstarea în familiile comunităţii vor fi posibil de atins printr-o conștiință raţională și responsabilizare economică. Mai mult, acțiunile și activităţile economice anticipate vor avea ca efect creşterea gradului de ocupare al forţei de muncă, ce vor duce la creşterea veniturilor şi, implicit, a consumului în localitate, ducând la un bum economic la nivel local.

8.3. Impactul social, cultural și educațional

Prin implementarea etapizată a planului de dezvoltare se urmărește dezvoltarea domeniilor următoare: social, cultural şi educativ. Planul este orientat atât către infrastructura de susţinere a acestor domenii, cât şi asupra activităţilor specifice dezvoltare în cadrul acestei strategii. O sarcină aparte a acestei este susţinere a ONG-urilor din domeniile social, culturale și de educație (capabile să implementeze proiecte împreună

cu mediul de afaceri), precum și implicarea activă a societății civile. De asemenea, conceptul strategic susţine, alături de administraţie, implicarea societăţii civile la actul decizional, prin ONG-uri

Crearea unui parteneriat de tip şcoală - mediu de afaceri va ajuta la creşterea capacității de adaptare a tinerilor la piaţa muncii și dezvoltarea spiritului antreprenorial al acestora.

8.4. Turism

Cu un potențial pe termen lung și cu implicații economice pozitive, Strategia de dezvoltare aduce în prim plan turismul rural. Proiectele de marketing ce ar veni să susțină turismul rural, măsurile şi facilităţile de finanţare pentru accesarea fondurilor pentru dezvoltarea de capacităţi de dezvoltare a turismului vor deschide calea spre investitori. Strategia de dezvoltare își propune transformarea localității într-un atractivă din punct de vedere a investițiilor în activități recreaționale și în infrastructură rurală.